روز استقلال کدام روز است؟

در ۲۸ اسد ۱۲۹۸ هیچ حادثه‌ی رخ نداده است!

امان الله ۹ حوت ۱۲۹۷ را به عنوان روز استقلال تجلیل می کرد...

۲۸ اسد به عنوان روز استقلال،
ساخته‌ی حزب دموکراتیک در سال ۱۳۵۷ است!

پروفیسور دکتور لعل زاد
لندن، ۲۸ فبروری ۲۰۱۷

پروفیسور دکتور لعل زاد
لندن، ۲۸ فبروری ۲۰۱۷

نهم حوت ۱۲۹۷ یا «روز استقلال»

=====================================

(۲۸ اسد ۱۲۹۸ به عنوان «روز استقلال»، ساخته حزب دموکراتیک در سال ۱۳۵۷ است)!

پیش از همه باید گفت که هدف اصلی این پژوهش افشای جعلیات تاریخی در کشور است، نه ماهیت استقلال یا شخصیت و کارکرد های امان الله؛ چون کشوری داریم که «حتی روز استقلال آن هم جعلی است» (۱)! به این ارتباط در مقاله «درنگی بر افشای یک جعل تاریخی» (۲) وعده کرده بودم که در مورد پیشینه ۲۸ اسد به عنوان روز استقلال کشور تحقیق نموده و نتایج آن را خدمت دوستان و علاقمندان تقدیم خواهم کرد. در آنجا گفته شده بود که در روز ۲۸ اسد هیچ حادثه تاریخی صورت نگرفته و تجلیل ۲۸ اسد به عنوان روز استقلال کشور جعل دیگری در کنار سایر جعل سازی هاست. زیرا (به استناد غبار و فرهنگ) کرونولوژی حوادث، به قدرت رسیدن امان الله و اعلان استقلال به ترتیب زیر بوده است (۱ و ۲):

* 24 فبروری 1919 – نطق در میدان مرادخانی و اعلان استقلال
* 28 فبروری 1919 – اعلامیه چاپی خطاب به مردم و اعلان استقلال
* 3 مارچ 1919 – نامه به نایب السلطنه انگلیسی هند و خواهان تجدید نظر در معاهدهٔ 1905
* 27 مارچ 1919 – شناخت استقلال افغانستان توسط شوروی
* 13 اپریل 1919 – نطق در محضر دیپلومات های خارجی (انگلیسی) واعلان استقلال
* 8 اگست 1919 – معاهدهٔ صلح در راولپندی
* 22 نومبر 1921 – معاهدهٔ شناخت استقلال افغانستان توسط انگلیس در کابل

با وجود اینکه حبیبی، کهزاد، غبار، فرهنگ و... شاهدان عینی تجلیل «روز های استقلال» و «جشن استقلال» در زمان امان الله بوده اند، اما در این رابطه چیزی نه نوشته اند (گر چه غبار با نوشتن اینکه «بعد از اعلان استقلال افغانستان در ۲۸ فبروری ۱۹۱۹...» قسما اعتراف کرده که ۹ حوت ۱۲۹۷ روز اعلان استقلال است (۳)؛ اما در مورد آنهمه جعلیاتی که پس از آن رخ داده، خاموش بوده و با عضویت در انجمن ادبی و انجمن تاریخ و نبشته های «افغانستان و نگاهی به تاریخ آن»، «تاریخچه مختصر افغانستان»، «احمد شاه بابای افغان» و... از جمله نخستین بنیان گذاران تاریخ جعلی کشور پنداشته می شود (۴)).

اما اسناد زمان امان الله نشان می دهد که همه ساله روز «۹ حوت» به عنوان «روز استقلال» در داخل و خارج کشور تجلیل شده و به علت سردی هوا در ماه حوت و به خاطر خوشی مردم، هشت روز در دهه آخر اسد را به عنوان «جشن استقلال» در پغمان یا کابل تجلیل کرده اند. در زمان نادر روز «۲۳ میزان» و در زمان ظاهر - داود، روز «۶ جوزا» به عوض ۹ حوت به عنوان «روز استقلال» تجلیل شده و «جشن استقلال»، اولا در دهه آخر اسد، بعد در هفته اول جوزا و سپس در هفته اول سنبله تجلیل شده است. پس از پیروزی حزب دموکراتیک در سال ۱۳۵۷ است که روز ۲۸ اسد (به عوض ۹ حوت، ۲۳ میزان و ۶ جوزا) به عنوان «روز استقلال» شناخته می شود (یعنی روز استقلال در کشور ما از ۹ حوت ۱۲۹۷ در زمان امان الله به ۲۳ میزان در زمان نادر، به ۶ جوزا در زمان ظاهر - داود و به ۲۸ اسد در زمان حزب دموکراتیک تغییر نموده است)!

دوره امیر امان الله (۱۲۹۷ - ۱۳۰۷)

========================

برای اثبات این موضوع می توان به جراید و نشریه های آن دوران ها مراجعه کرد. اما مشکل اساسی اینستکه، دستگاه تقلب و جعل دولتی به سلسله تاریخ - سازی ها تا حد امکان تمام آثار و اوراق مهم دوران امان الله در باره حوادث داخلی و به خصوص تجلیل از روز استقلال در ۹ حوت را از بین برده اند. چنانچه، در یکتعداد آثار و نشریه های که از آن دوران در صفحات انترنیت گذاشته شده (مانند معرف معارف، پروگرام معارف در جشن استقلال، مظهر جشن معارف، آیینه معارف و دها اثر دیگر)، یا عنوان، یا تاریخ، یا مناسبت و یا مقدمه آنها وجود ندارد (۵ - ۸). متاسفانه تاریخ سازان درباری و سرکاری و سایر دانشمندان و افرادی نیز که به این اسناد دسترسی داشتند، تا کنون هیچ چیزی در مورد آنها نه نگاشته اند که نهایت درد آور است (یعنی عادت به زیستن در میان انبوهی از جعلیات تاریخی)!

شماره	مضمون	نام	صنف	مکتب	صفحه
۱	قرائت قرآن مجید	آفتاب دین	ابتدائیه پنجم	مکتب حبیبیه	۶
۲	تفسیر آیات مذکوره	میر عبدالقدیر	ابتدائیه چهارم	مکتب حبیبیه	۱۰
۳	مقاله در تعریف استقلال	محمد اکرم	رشدیه دوم	مکتب حبیبیه	۲۲
۴	ترنم خیر مقدم استقلال	بیست نفر	طلبای	مکتب حبیبیه	۴۶
۵	بدایات حفظ الصحه	عبدالرحیم	ابتدائیه پنجم	مکتب طبیه	۵۰
۶	جغرافیه ابتدائیه کابل	عبدالباقی	ابتدائیه پنجم	مکتب طبیه	۶۶
۷	مقاله زبان پشتو	محمد نادر	طالب علم	مکتب حکام	۸۶

خوشبختانه در این اواخر برعلاوه کلکسیون سال ۱۳۰۵ جریده امان افغان به کلکسیون ۶ جلدی از ۶ سال دیگر آن (سال ۹۹/۹۸، ۱۳۰۰، ۱۳۰۱، ۱۳۰۲، ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴) دسترسی پیدا کردم (اوراق آن با مهر کتابخانه ح، د، خ، ا مزین است!) که حاوی معلومات شگرفی در باره سال های پادشاهی امان الله است (گر چه بسیار ناتکمیل است). در این کلکسیون ها، «امان افغان» شماره اول سال اول نشراتی خود را در ۲۲ حمل ۱۲۹۸ آغاز نموده و شماره دوم آن در ۷ ثور ۱۲۹۸ به نشر می رسد (فقط دو شماره از سال ۱۲۹۸ وجود دارد). سال ۱۲۹۹ به ادامه سال اول محاسبه شده و از شماره ۲ در ۱۸ حمل ۱۲۹۹ تا شماره ۲۹ شماره در ۳۰ عقرب ۱۲۹۹ وجود دارد (مجموعا ۲۱ شماره بدون شماره های ۱، ۷، ۱۰، ۲۰، ۲۲، ۲۳ و ۲۶) .

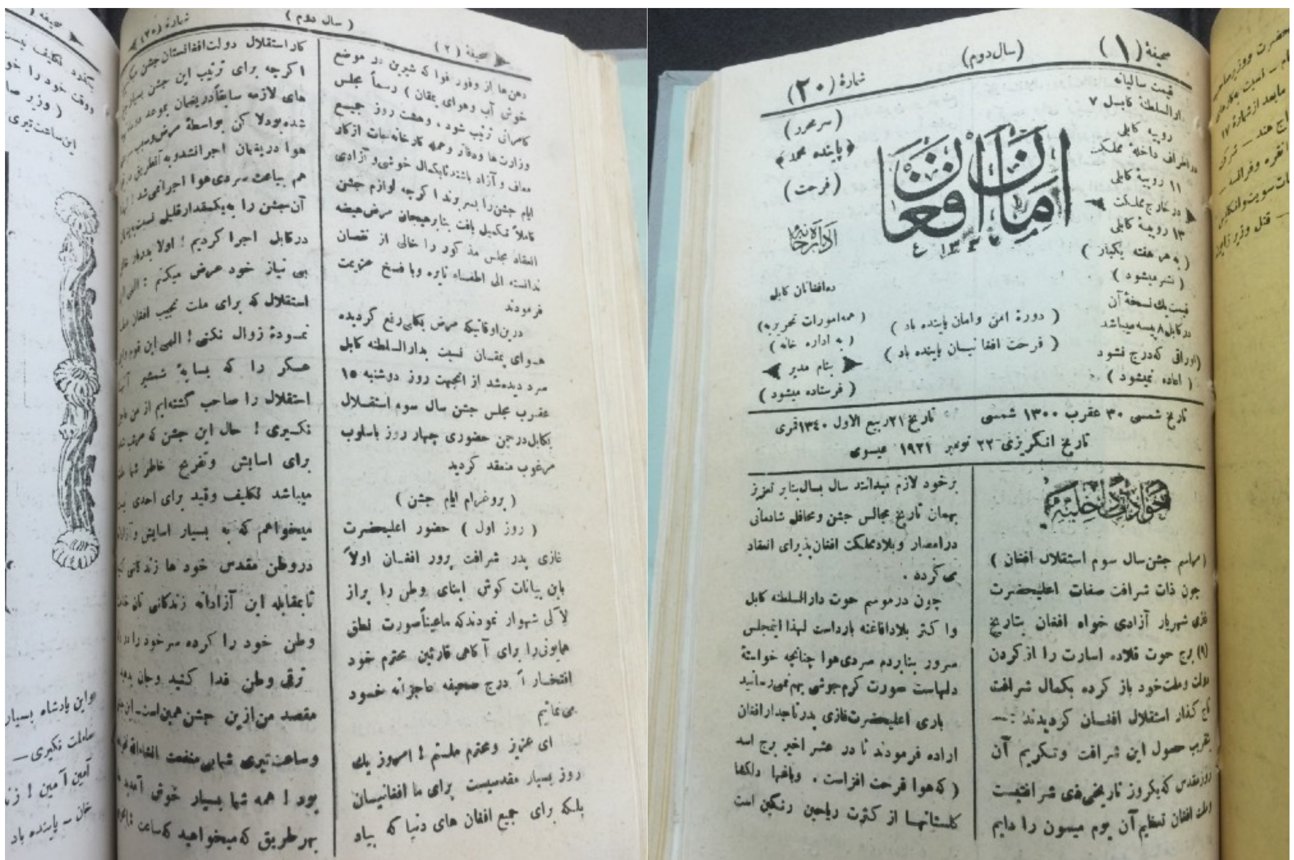
سال دوم نشراتی با شماره اول در ۲۳ جوزا ۱۳۰۰ شروع و تا شماره یکجایی ۴۷ و ۴۸ در ۱۵ میزان ۱۳۰۱ وجود دارد (مجموعا ۴۷ شماره). سال سوم نشراتی با شماره یکجایی ۱ و ۲ در ۲۳ میزان ۱۳۰۱ شروع و تا شماره ۸ آن در ۲۰ قوس ۱۳۰۱ وجود دارد (مجموعا ۸ شماره). سال چهارم نشراتی از شماره اول در اول ثور ۱۳۰۲ تا شماره یکجایی ۴۹ و ۵۰ در ۲۸ حوت ۱۳۰۲ وجود دارد (بدون شماره ۵ مربوط سرطان).

سال پنجم نشراتی با شماره اول در ۲۸ حوت ۱۳۰۲ شروع و بصورت مسلسل تا شماره ۵۰ در ۲۸ حوت ۱۳۰۲ ادامه دارد (بدون شماره ۳ مربوط جوزا). سال ششم نشراتی با نشر شماره اول در ۱۶ حمل ۱۳۰۴ شروع و بصورت مسلسل تا شماره ۵۰ در ۳۰ حوت ۱۳۰۴ ادامه می یابد.

در جراید سال هفتم، به تعداد ۳۹ شماره از شماره ۲ در ۱ ثور ۱۳۰۵ تا شماره ۵۰ در ۲۲ حوت ۱۳۰۵ وجود دارد (با کمال تاسف که شماره های ۱ مربوط حمل/ثور، ۹ مربوط سرطان، ۱۴، ۱۵ و ۱۹ مربوط سنبله، ۳۰ - ۳۳ مربوط میزان/عقرب، ۴۲ مربوط جدی و ۴۵ مربوط دلو از بین برده شده و ورق اول شماره های ۱۰ الی ۱۳ سنبله نیز پاره شده اند).

در شماره های موجود سال اول (۱۲۹۸/۱۲۹۹) امان افغان که اکثرا به مسایل بیرونی پرداخته، هیچ مطلبی در مورد استقلال وجود ندارد؛ اما در شماره ۲۰ (سال دوم) **مورخ ۳۰ عقرب ۱۳۰۰** زیر عنوان «مراسم **جشن سال سوم استقلال** افغان» می خوانیم:

«چون ذات شرافت صفات اعلیحضرت غازی شهریار آزادی خواه افغان **بتاریخ (۹) برج حوت** قلاده اسارت را از گردن دولت و ملت خود باز کرده بکمال شرافت تاج گذار استقلال افغان گردیدند: بتقریب حصول این شرافت و تکریم آن روز مقدس که یکروز تاریخی ذی شرافتیست و ملت افغان تعظیم آن یوم میمون را دایم بر خود لازم میدانند سال بسال بنا بر تغزیز بهمان تاریخ مجالس جشن و محافل شادمانی در امصار و بلاد مملکت افغان پذیرای انعقاد می گردد.
چون در موسم حوت دارالسلطنه کابل و اکثر بلاد افاغنه بارد است لهذا اینمجلس سرور بنا بردم سردی هوا چنانچه خواسته دلهاست صورت گرم جوشی بهم نمی رسانید. باری اعلیحضرت غازی پدر تاجدار افغان اراده فرمودند تا در **عشر اخیر برج اسد** (که هوا فرحت افزاست و باغها دلکشا، گلستانها از کثرت ریاحین رنگین است، دهن ها از وفور فواکه شیرین؛ در موضع خوش آب و هوای پمقان) رسما مجلس کامرانی ترتیب شود، و **هشت روز** جمیع وزارت ها و دفاتر و همه کارخانه جات از کار معاف و آزاد باشند تا بکمال خوشی و آزادی ایام جشن را بسر برند. اگر چه لوازم جشن کاملا تکمیل یافت بنا بر هیجان مرض هیضه انعقاد مجلس مذکور را خالی از نقصان ندانسته الی اطفائ نایره و با فسخ عزیمت فرمودند. درین اوقاتیکه مرض بکلی رفع گردیده هوای پمقان نسبت بدارالسلطنه کابل سرد دیده شد از آنجهت روز دوشنبه ۱۵ عقرب مجلس جشن سال سوم استقلال بکابل در چمن حضوری چهار روز باسلوب مرغوب منقعد گردید».

شمارهٔ (۲۰) (سال دوم) صحیفهٔ (۲)

دمن‌ها از وفور هوا که شیرین در موضع خوش آب وهوای یغمان) رسماً مجلس کامرانی ترتیب شود ، وهشت روز جمیع وزارت‌ها ودفاتر وهمه کارخانه‌جات ازکار معاف و آزاد باشند تابکمال خوشی و آزادی ایام جشن را بسر برند ا گرچه لوازم جشن کاملاً تکمیل یافت بنابر هیجان مرض حیضه انعقاد مجلس مذکور را خالی از نقصان ندانسته الی اطفاء نایره وبا فسخ عزیمت فرمودند

درین اوقاتیکه مرض بکلی رفع گردیده هوای یغمان نسبت بدارالسلطنه کابل سرد دیده شد از انجهت روز دوشنبه ۱۵ عقرب مجلس جشن سال سوم استقلال بکابل درچمن حضوری چهار روز باسلوب مرغوب منعقد گردید

(پروگرام ایام جشن)

(روز اول) حضور اعلیحضرت غازی پدر شرافت پرور افغان اولاً باین بیانات گوش ابنای وطن را براز لآلی شهوار نمودند که عیناً صورت نطق همایون را برای آگاهی قارئین محترم خود افتخاراً درج صحیفه عاجزانه خود می‌نمائیم

ای عزیز ومحترم ملتم ! امروز یك روز بسیار مقدسیست برای ما افغانیان بلکه برای جمیع افغان های دنیا که بیاد

کار استقلال دولت افغانستان جشن میگیریم اگرچه برای ترتیب این جشن بسیار تدابیر های لازمه سابقاً در یغمان بوعده ... شده بود لاکن بواسطهٔ مرض وبسبب ... هوا در یغمان اجرا نشده وبه آنطرفی ... هم بباعث سردی هوا اجرا نمی‌شد ... آن جشن را به یکمقدار قلیل نسبت ... درکابل اجرا کردیم ! اولا بدربار ... بی نیاز خود عرض میکنم : الهی ... استقلال که برای ملت نجیب افغان ... نموده زوال نکنی ! الهی این قوم ... عسکر را که بسایهٔ شمشیر ... استقلال را صاحب گشته‌ایم از من ... نگیری ! حال این جشن که ... برای اسایش وتفریح خاطر شما ... میباشد تکلیف وقید برای احدی ... میخواهم که به بسیار اسایش و آزادی ... دروطن مقدس خود ها زندگی ... تا بمقابله این آزادانه زندگانی ... وطن خود را کرده سرخود را ... ترقی وطن فدا کنید وجان بدهید ... مقصد من ازین جشن همین است این ... وساعت تیری شما بی‌منفعت انشاءالله ... بود ! همه شما بسیار خوش آمدید ... بهر طریق که میخواهید که ساعت ...

صحیفهٔ (۱) (سال دوم) شمارهٔ (۲۰)

امان افغان

قیمت سالیانه
دارالسلطنهٔ کابل ۷ روپیه کابلی
در اطراف داخلهٔ مملکت ۱۱ روپیهٔ کابلی
در خارج مملکت ۱۳ روپیهٔ کابلی
(به هر هفته یکبار)
(نشر میشود)
قیمت یك نسخهٔ آن
درکابل ۸ پیسه میباشد
(اوراق که درج نشود)
(اعاده نمیشود)

(سرمحرر)
(پاینده محمد)
(فرحت)

دم افغانان کابل
(همه امورات تحریریه)
(به اداره خانه)
بنام مدیر
(فرستاده میشود)

(دورهٔ امن وامان پاینده باد)
(فرحت افغانستان پاینده باد)

تاریخ شمسی ۳۰ عقرب ۱۳۰۰ شمسی تاریخ ۲۱ ربیع الاول ۱۳۴۰ قمری
تاریخ انگریزی ۲۲ نومبر ۱۹۲۱ عیسوی

حوادث داخلیه

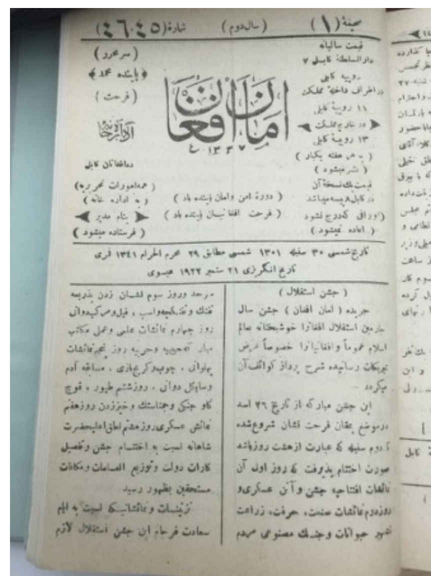
(مراسم جشن سال سوم استقلال افغان)
چون ذات شرافت صفات اعلیحضرت غازی شهریار آزادی خواه افغان بتاریخ (۹) برج حوت قلادهٔ اسارت را از گردن دولت وملت خود باز کرده بکمال شرافت کار کشاد استقلال افغان گردیدند — بتقریب حصول این شرافت وتکریم آن روز مقدس که یکروز تاریخی ذی شرافتیست ملت افغان تنظیم آن یوم میمون را دایم برخود لازم میداند سال بسال بنابر تعزز بهمان تاریخ مجالس جشن ومحافل شادمانی درامصار وبلاد مملکت افغان بذرای انعقاد می‌گرده .

چون درموسم حوت دارالسلطنه کابل وا کثر بلاد افاغنه بارداست لهذا انجلس سرور بنابردم سردی هوا چنانچه خواستهٔ دلهاست صورت گرمجوشی بهم نمی‌رسانید بادی اعلیحضرت غازی پدر تاجدار افغان اراده فرمودند تا در عشر اخیر برج اسد (که هوا فرحت افزاست ، وباغها وکلها گلستانها از کثرت ریاحین رنگین است

در شماره ۴۵، ۴۶ (سال دوم) **مورخ ۳۰ سنبله ۱۳۰۱** زیر عنوان «جشن استقلال» می خوانیم:

جریده (امان افغان) **جشن سال چارمین استقلال** افغانرا خوشبختانه بعالم اسلام عموما و افغانیانرا خصوصا عرض تبریکات رسانیده شرح پرداز کوائف آن میگردد.

این جشن مبارکه از تاریخ ۲۶ اسد در موضع پمقان فرحت نشان شروع شده تا دوم سنبله که عبارت از هشت روز باشد صورت اختتام پذیرفت که روز اول آن نمایشات افتتاحیه جشن و آتن عسکری و روز دوم نمایشات صنعت، حرفت، زراعت، تشهیر حیوانات و جنسک مصنوعی مردم سرحد و روز سوم نشان زدن بذریعه تفنگ و تفنگچه و اسپ؛ فیل و مرکب دوانی. روز چهارم نمایشات علمی و عملی مکاتب مبارکه حبیبیه و حربیه، روز پنجم نمایشات پهلوانی، چوب و کریج بازی، مسابقه آدم و سایکل دوانی، روز ششم طیور، قوچ، گاو جنگی و جمناستک و خیز زدن. روز هفتم نمائش عسکری. روز هشتم نطق اعلیحضرت شاهانه نسبت به اختتام جشن و تفصیل کارات دولت و توزیع انعامات و مکافات مستحقین بظهور رسید...

صحیفهٔ (۱) (سال دوم) شمارهٔ (۴۵ و ۴۶)

امان افغان

قیمت سالیانه
دارالسلطنهٔ کابل ۷ روپیه کابلی
در اطراف داخلهٔ مملکت ۱۱ روپیهٔ کابلی
در خارج مملکت ۱۳ روپیهٔ کابلی
(به هر هفته یکبار)
(نشر میشود)
قیمت یك نسخهٔ آن
درکابل ۸ پیسه میباشد
(اوراق که درج نشود)
(اعاده نمیشود)

(سرمحرر)
(پاینده محمد)
(فرحت)

دم افغانان کابل
(همه امورات تحریریه)
(به اداره خانه)
بنام مدیر
(فرستاده میشود)

(دورهٔ امن وامان پاینده باد)
(فرحت افغانستان پاینده باد)

تاریخ شمسی ۳۰ سنبله ۱۳۰۱ شمسی مطابق ۲۹ محرم الحرام ۱۳۴۱ قمری
تاریخ انگریزی ۲۱ سنتمبر ۱۹۲۲ عیسوی

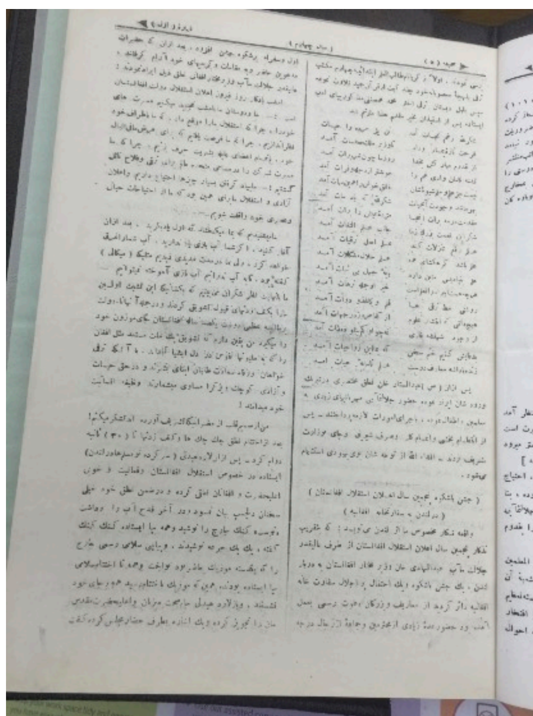
(جشن استقلال)

جریده (امان افغان) جشن سال چارمین استقلال افغانرا خوشبختانه بعالم اسلام عموماً وافغانیانرا خصوصاً عرض تبریکات رسانیده شرح پرداز کوائف آن میگردد —

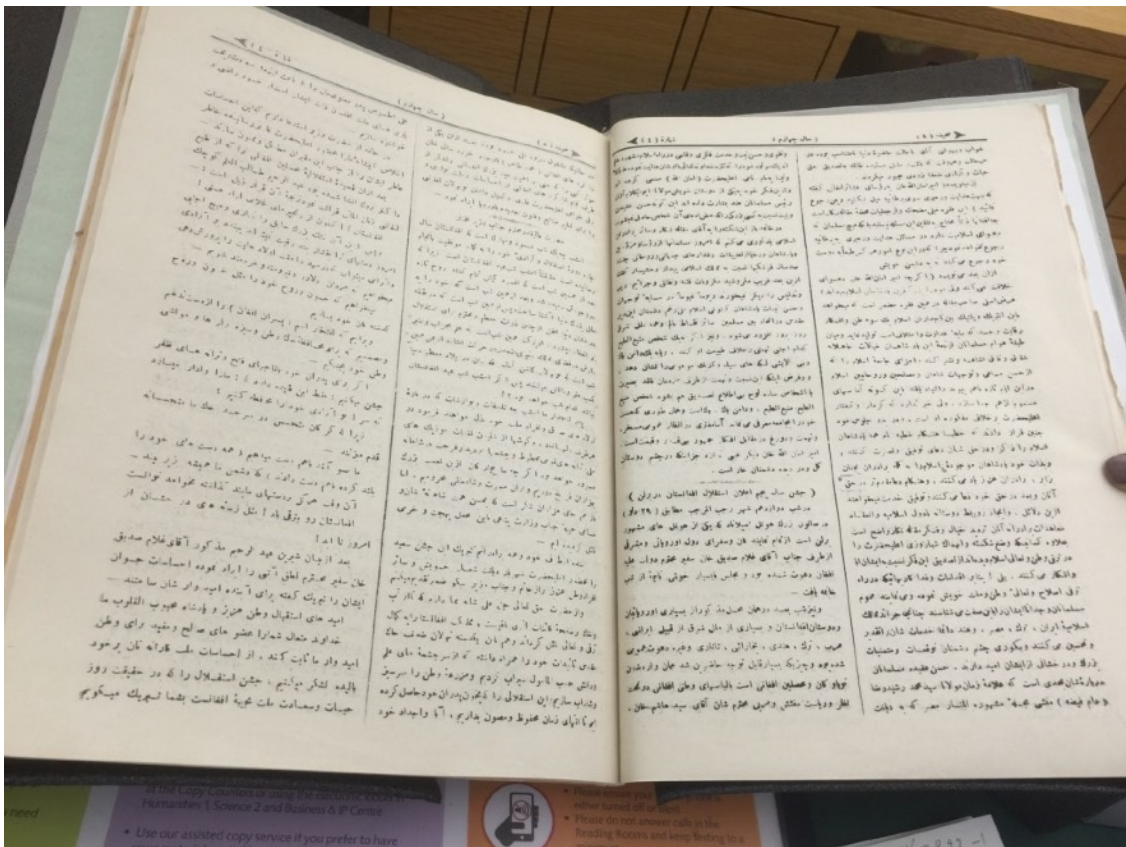
این جشن مبارکه از تاریخ ۲۶ اسد درموضع پغمان فرحت نشان شروع شده تا دوم سنبله که عبارت ازهشت روز باشد صورت اختتام پذیرفت که روز اول آن نمائشات افتتاحیه جشن وآتن عسکری وروزدوم نمائشات صنعت، حرفت، زراعت تشهیر حیوانات وجنگ مصنوعی مردم سرحد وروز سوم نشان زدن بذریعه تفنگ وتفنگچه واسپ ، فیل ومرکب دوانی روز چهارم نمائشات علمی وعملی مکاتب مبارکه حبیبیه وحربیه روز پنجم نمائشات پهلوانی ، چوب وکریج بازی ، مسابقه آدم وسایکل دوانی ، روزششم طیور ، قوچ گاو جنگی وجمناستك وخیززدن روزهفتم نمائش عسکری روزهشتم نطق اعلیحضرت شاهانه نسبت به اختتام جشن وتفصیل کارات دولت وتوزیع انعامات ومکافات مستحقین بظهور رسید

تزئینات ونمائشاتیکه نسبت به ایام سعادت فرجام این جشن استقلال لازم

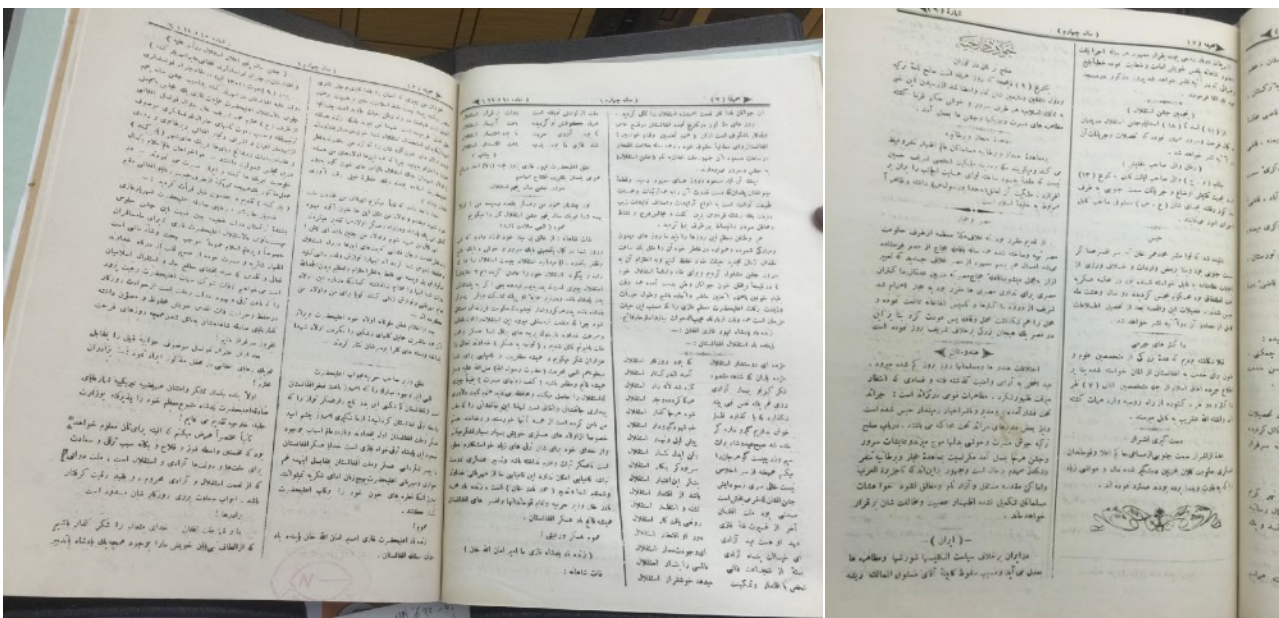
شماره اول (سال چهارم) مورخ اول ثور ۱۳۰۲ از تجلیل از پنجمین «سال اعلان استقلال افغانستان» در لندن خبر می دهد (که باید به ارتباط ۹ حوت باشد).

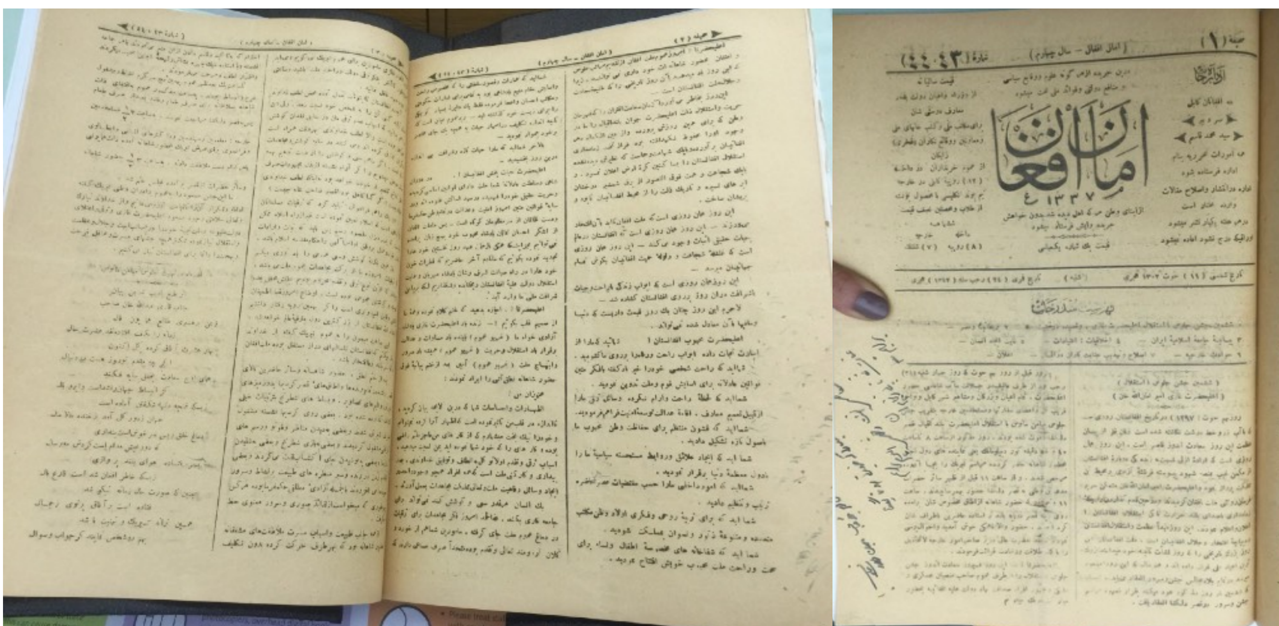
شماره ۹ (سال چهارم) مورخ ۴ سرطان ۱۳۰۲ از تجلیل جشن سال پنجم اعلان استقلال افغانستان در برلن در شب ۲۹ دلو می نویسد (که باید به ارتباط ۹ حوت باشد): «در شب دوازدهم شهر رجب المرجب مطابق (۲۹ دلو) در صالون بزرگ هوتل اسپلاناد که یکی از هوتل های مشهور برلن است از تمام نمایندگان و سفرای دول اروپایی و مشرقی از طرف جناب آقای غلام صدیق خان سفیر محترم دولت علیه افغان دعوت شده بود و مجلس با بسیار خوشی تا نیمه از شب خاتمه یافت».

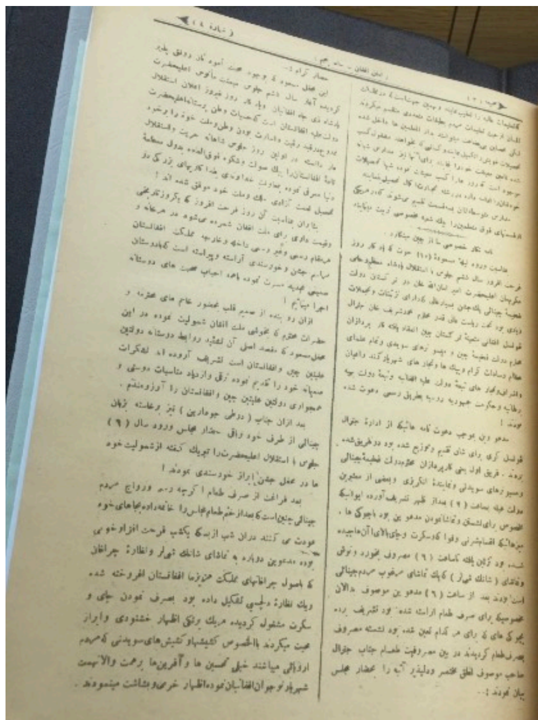
شماره ۹ (سال چهارم) **مورخ ۲۲ اسد ۱۳۰۲**: «**پنجمین جشن استقلال** از ۱۱ اسد تا ۱۸ اسد ایام جشن استقلال در پغمان به کمال فرحت و سرور مرور نموده که تفصیلات و جریانات آن در آتیه نشر خواهد شد». در شماره ۱۰ و ۱۱ مورخ ۲۹ اسد «نطق اعلیحضرت غیور غازی بروز جمعه (۱۱) اسد در باغ عمومی پغمان بتقریب افتتاح مرام سرور **جشن سال پنجم** استقلال...» و سایر گزارشات آن به نشر می رسد.

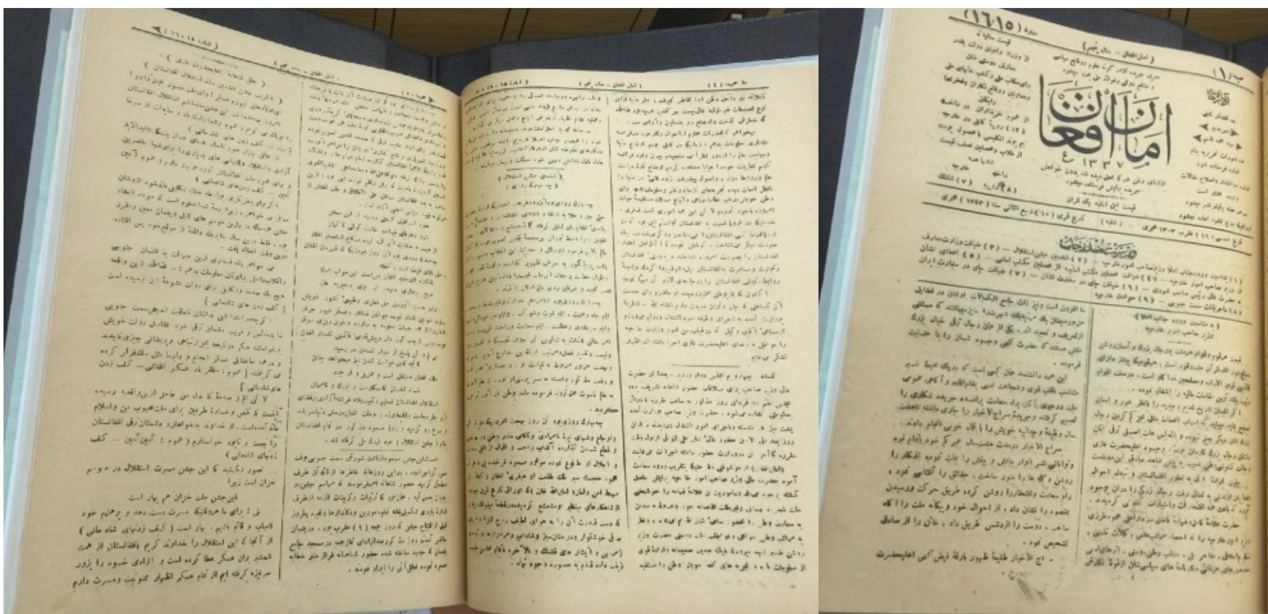
شماره ۴۳ و ۴۴ (سال چهارم) **مورخ ۱۱ حوت ۱۳۰۲** زیر عنوان «ششمین جشن جلوس با استقلال اعلیحضرت غازی امیر امان الله خان» می نگارد: «**روز نهم حوت (۱۲۹۷)** در تاریخ افغانستان روزی است که با آب زر و خط درشت نگاشته شده است. زبان قلم از بیان عظمت این روز سعادت اندوز قاصر است. این روز همان روزی است که اراده ازلی نسبت به زنده گی دوباره افغانستان از مکمن غیب بمنصه شهود پیوسته فرشته آزادی بر محیط آن مملکت پرواز نمود و اعلیحضرت امیر امان الله خان متمکن سریر فرمان روایی ملت افغان گردیدند و در حین قدم قدم گذاردن بر اریکه زمامداری با صدای بلند حرارت ناکی استقلال افغانستان را اعلان و اعلام نمودند. این روز **مبدا عظمت و استقلال افغانستان** و دیباچه افتخار و جلال افغانیان است. ملت افغانستان این روز بزرگ تاریخی را که روز نشات ثانیه خود میدانند بزرگ ترین اعیاد ملی قرار داده اند و هر سال که این روز مسعود میرسد در تمام بلاد مجالس جشن و سرور انعقاد می یابد. امسال که ششمین بار روز مذکور عود میکند بقرار معهود مراسم جشن و سرور در قصر دلکشا انعقاد یافت.

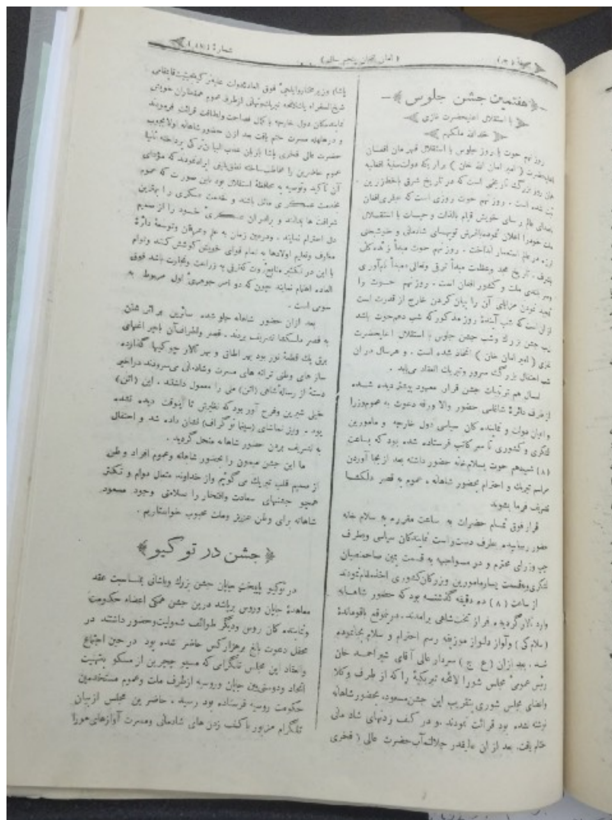
شماره ۴ (سال پنجم) مورخ ۲ سرطان ۱۳۰۳ تجلیل از «**نهم حوت**» به عنوان «جشن استقلال در قونسلگری چین» خبر میدهد.

در شماره ۱۵ و ۱۶ (سال پنجم) **مورخ ۱۶ عقرب ۱۳۰۳** به ارتباط **ششمین جشن استقلال** می خوانیم: ... امسال جشن مسعود از باعث شورش سمت جنوبی بوقت مقرر آن اجرا نشد. در این روز ها که خاطر ها از غایله آن طرف مطمین گردید حضور شاهانه امر فرمودند که مراسم جشن در پغمان بعمل آید. همان بود که ترتیبات و تزئینات لازمه از طرف اداره یاوری تکمیل یافته تمام مامورین و دکاندار ها وغیره یکروز قبل از افتتاح جشن که روز جمعه (۱) عقرب بود، در پغمان حاضر آمدند روز مذکور بعد از ادای نماز جمعه در مسجد جامع پغمان که جدید ساخته شده حضور شاهانه فراز منبر خطابه صعود نموده نطق آتی را ایراد نمودند: ...اگر برای بعض نفری بواسطه خنک تکلیفی عاید شود ازوشان معافی می خواهم، زیرا بهمه شما معلوم است که موعد انعقاد جشن همه ساله در بهترین موسم های کابل و پغمان معین و مقرر بود، فقط درین سال بنا بر یک واقعه از موقع خود پس افتاده دراین وقت انعقاد یافت...

شماره ۴۱ (سال پنجم) مورخ ۱۲ حوت ۱۳۰۳ نیز از تجلیل «**نهم حوت**» در سلام خانه خبر میدهد.

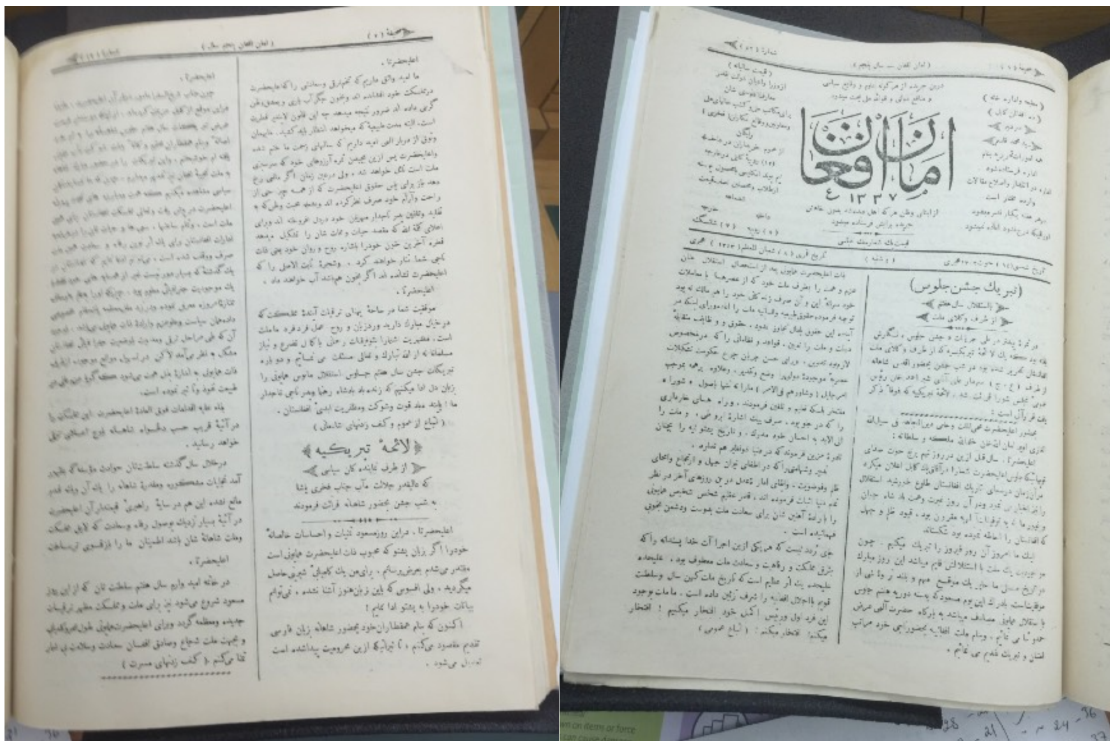
هفتمین جشن جلوس

با استقلال اعلیحضرت غازی

خلدالله ملکهم

جشن در توکیو

شماره ۴۲ (سال پنجم) مورخ ۱۴ حوت ۱۳۰۳ هم از تبریک جشن جلوس با استقلال در «**نهم حوت**» می نگارد: ...سال قبل ازین در روز نهم برج حوت صدای توپهاییکه جلوس اعلیحضرت شما را در آفاق پاک کابل اعلان میکرد درآن زمان در سمای تاریک افغانستان طلوع خورشید استقلال را نیز اخبار می نمود آن روز غیرت و همت بادشاه جوان و غیور ما که به توفیقات الهه مقرون بود، قیود ظلم و جهل که افغانستان را احاطه نموده بود شکستاند...

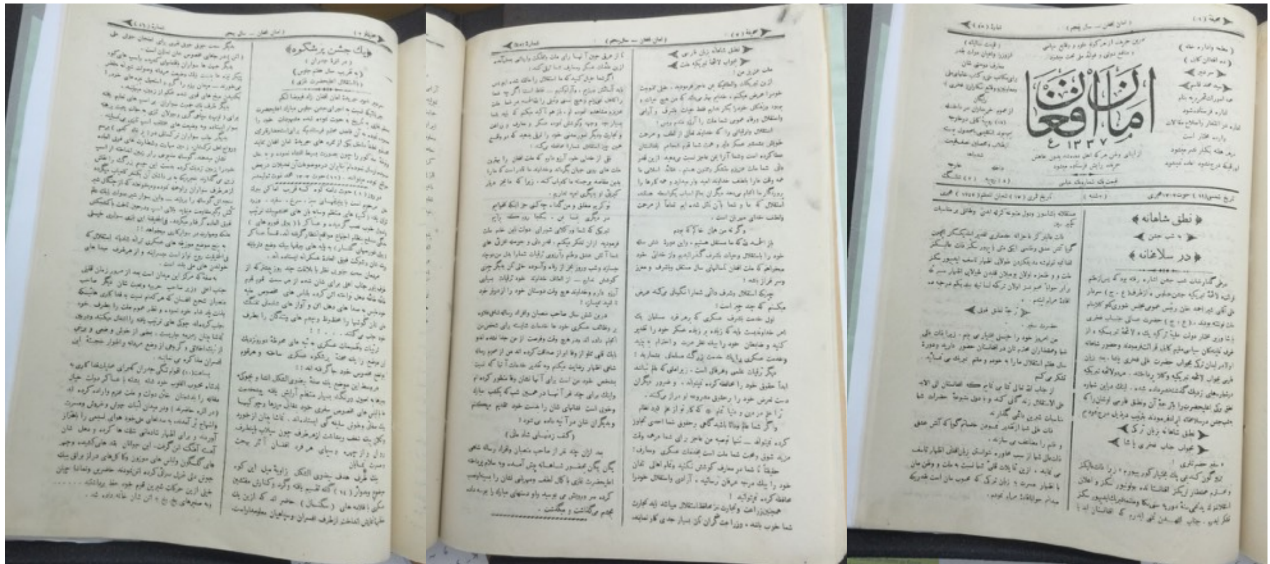

امان افغان

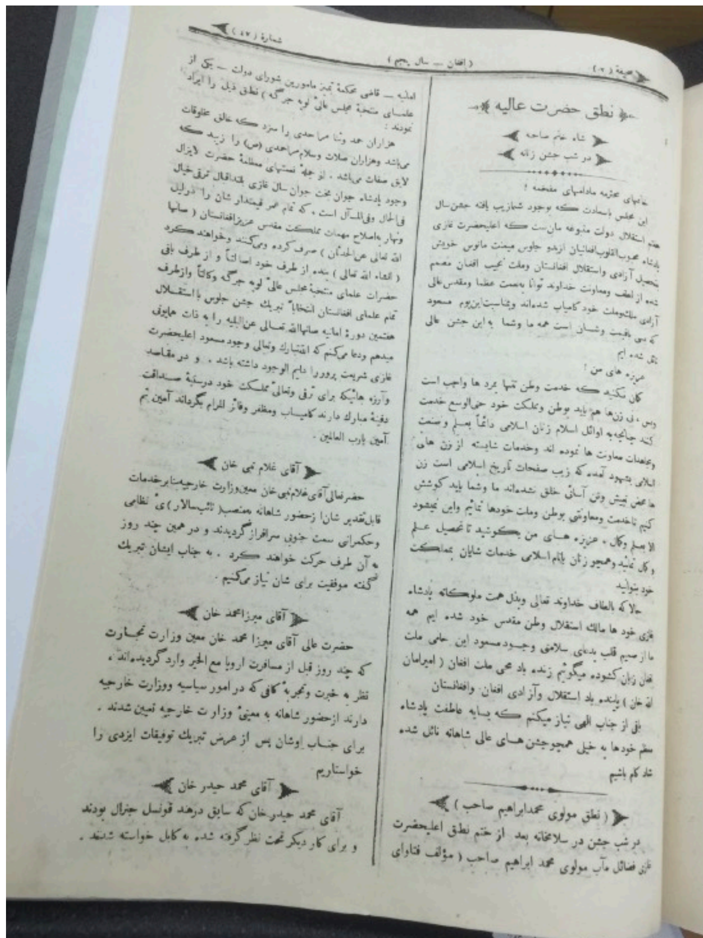
تبریک جشن جلوس

لائحهٔ تبریکیه

شماره ۴۵ (سال پنجم) مورخ ۱۹ حوت ۱۳۰۳ و ۴۶ مورخ ۲۱ حوت ۱۳۰۳ نیز از تجلیل جشن در «**نهم حوت**» خبر میدهند.

شماره ۴۷ (سال پنجم) مورخ ۲۴ حوت ۱۳۰۳ از نطق حضرت عالیه شاه خانم صاحبه در شب جشن زنان در «**نهم حوت**» اطلاع می دهد.

(صفحهٔ ۲) (افغان — سال پنجم) شمارهٔ (۴۷)

نطق حضرت عالیه

شاه خانم صاحبه

در شب جشن زنانه

خانمهای عزیزه مادامهای مفخمه !

این محفل باسعادت که بوجود شما زیب یافته جشن سال هفتم استقلال دولت متبوعه ماست که اعلیحضرت غازی پادشاه محبوب القلوب افغانیان ازهمو جلوس میمنت مانوس خویش بتحصیل آزادی واستقلال افغانستان وملت نجیب افغان مصمم شده از لطف ومعاونت خداوند توانا بهمت علما ومقدس عالی آزادی ملت وملت خود کامیاب شده‌اند وبمناسبت این یوم مسعود که مبنی بقیمت وشان است همه ما وشما به این جشن عالی نائل شده ایم

عزیزه های من !

گمان نکنید که خدمت وطن تنها بمرد ها واجب است وبس ، بلی زنها هم باید بوطن ومملکت خود حتی الوسع خدمت کنند چنانچه به اوائل اسلام زنان اسلامی دائماً بعلم وصنعت ومعاونت ها نموده اند وخدمات شایسته از زن های اسلامی بشهود آمده که زیب صفحات تاریخ اسلامی است زن ها محض تعیش وتن آسانی خلق نشده‌اند ما وشما باید کوشش کنیم تاخدمت ومعاونتی بوطن وملت خودها نمائیم واین نمیشود الا بعلم وکمال ، عزیزه های من بکوشید تا تحصیل علم وکمال نمائید وهمچو زنان بانام اسلامی خدمات شایان بمملکت خود بنمائید

حالا که بالطاف خداوند تعالی وبذل همت ملوکانه پادشاه غازی خود ها مالک استقلال وطن مقدس خود شده ایم همه ما ازصمیم قلب بدعای سلامتی وجود مسعود این حامی ملت زبان کشوده میگوئیم زنده باد محی ملت افغان (امیرامان الله خان) پاینده باد استقلال وآزادی افغان وافغانستان بلی از جناب الهی نیاز میکنم که بسایه عاطفت پادشاه معظم خودها به خیلی همچوجشن های عالی شاهانه نائل شده شاد کام باشیم

(نطق مولوی محمدابراهیم صاحب)

در شب جشن در سلامخانه بعد از ختم نطق اعلیحضرت غازی فضائل مآب مولوی محمد ابراهیم صاحب (مؤلف فتاوای امانیه — قاضی محکمهٔ تمیز مامورین شورای دولت — یکی از علمای منتخبهٔ مجلس عالی لویه جرگه) نطق ذیل را ایراد نمودند :

هزاران حمد وثنا ماحدی را سزد که خالق مخلوقات میباشد وهزاران صلات وسلام ماحدی (ص) را زیبد که لایق صفات میباشد ، لو جههٔ نستهای معظمهٔ حضرت لایزال وجود پادشاه جوان بخت جوان سال غازی بلنداقبال ترقی خیال فی الحال وفی المآل است ، که تمام عمر قیمتدار شان را درلیل ونهار باصلاح مهمات مملکت مقدس عزیزافغانستان (سالها الله تعالی عن الحدثان) صرف کرده ومیکنند وخواهند کرد (انشاء الله تعالی) بنده از طرف خود اصالتاً و از طرف باقی حضرات علمای منتخبهٔ مجلس عالی لویه جرگه وکالتاً وازطرف تمام علمای افغانستان انتخاباً تبریک جشن جلوس بااستقلال هفتمین دورهٔ امانیه صانهاالله تعالی عن البلیه را به ذات همایونی میدهم ودعا میکنم که اقتبارك وتعالی وجود مسعود اعلیحضرت غازی شریعت پرورا دایم الوجود داشته باشد ، و در مقاصد وآرزو هائیکه برای ترقی وتعالی مملکت خود درسلطهٔ صداقت دقیقهٔ مبارك دارند کامیاب ومظفر وفائز المرام بگرداند آمین ثم آمین یارب العالمین .

آقای غلام نبی خان

حضرتعالی آقای غلام نبی خان معین وزارت خارجیه نظر بر خدمات قابل تقدیر شان از حضور شاهانه بمنصب (نائب سالار) ی نظامی وحکمرانی سمت جنوبی سرافراز گردیدند و در همین چند روز به آن طرف حرکت خواهند کرد . به جناب ایشان تبریک گفته موفقیت برای شان نیاز میکنیم .

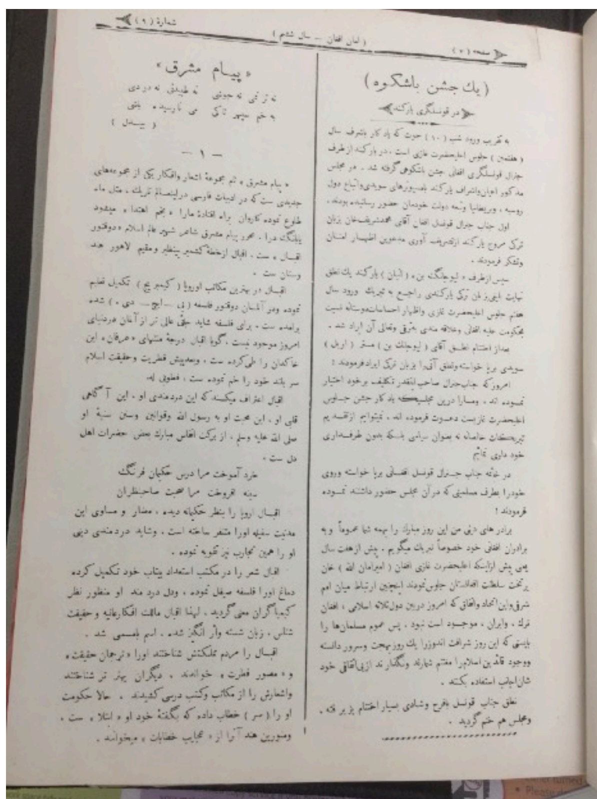
آقای میرزا محمد خان

حضرت عالی آقای میرزا محمد خان معین وزارت تجارت که چند روز قبل از مسافرت اروپا مع الخیر وارد گردیده‌اند ، نظر به خبرت وتجربهٔ کافی که در امور سیاسیه ووزارت خارجیه دارند ازحضور شاهانه به معینی وزارت خارجیه تعیین شدند . برای جناب اوشان پس از عرض تبریک توفیقات ایزدی را خواستاریم

آقای محمد حیدر خان

آقای محمد حیدرخان که سابق درهند قونسل جنرال بودند و برای کار دیگر تحت نظر گرفته شده به کابل خواسته شدند .

شماره ۹ (سال ششم) مورخ ۶ جوزا ۱۳۰۴ نیز از تجلیل «**نهم حوت**» در قونسلگری یارکند خبر میدهد.

شمارهٔ (۹) — (امان افغان — سال ششم) — صفحه (۲)

(یک جشن باشکوه)

در قونسلگری یارکند

به تقریب ورود شب (۱۰) حوت که یادگار بشرف سال (هفتمین) جلوس اعلیحضرت غازی است، در یارکند از طرف جنرال قونسلگری افغان جشن باشکوهی گرفته شد، در مجلس مذکور اعیان واشراف یارکند باسیورهای سویتی واتباع دول روسیه، وبریطانیا وسه دولت خودمان حضور رسانیده بودند، اول جناب جنرال قونسل افغان آقای محمدشریفخان بزبان ترکی مروج یارکند ازتشریف آوری مدعوین اظهار امتنان وتشکر فرمودند.

سپس ازطرف «لیوچانگ بن» (امبان) یارکند یک نطق نهایت ابلیغ بزبان ترکی یارکندی راجع به تبریک ورود سال هفتم جلوس اعلیحضرت غازی واظهار احساسات دوستانهٔ نسبت بحکومت علیه افغانی وعلاقه مندی بترقی وتعالی آن ایراد شد.

بعد از اختتام نطق آقای (لیوچانگ بن) مستر (اوپل) سویتی برپا خواسته ونطق آتیرا بزبان ترکی ایراد فرمودند:

امروز که جناب جنرال صاحب اینقدر تکلیف برخود اختیار نموده اند، وماراا درین مجلسیکه یادگار جشن جلوس اعلیحضرت غازیست دعوت فرموده اند، میتوانیم ازقصه یم تبریکات خالصانه بعنوان سیاسی بلکه بدون طرفداری خود داری نمائیم.

در خاتمه جناب جنرال قونسل افغانی برپا خواسته وروی خودرا بطرف مسلمینی که درآن مجلس حضور داشتند نموده فرمودند:

برادرهای دینی من این روز مبارک را بهمه شما عموماً وبه برادران افغانی خود خصوصاً تبریک میگویم. پیش ازهفت سال یعنی پیش ازاینکه اعلیحضرت غازی افغان (امیرامان الله) خان بر تخت سلطنت افغانستان جلوس نمایند اینچنین ارتباط میان امم شرق واین اتحاد واتفاق که امروز دربین دول ثلاثهٔ اسلامی، افغان ترک، وایران، موجود است نبود، پس عموم مسلمانها را بایستی که این روز شرافت اندوزرا یک روز بهجت وسرور دانسته ووجود قائد بن اسلامرا مغتنم شمارند ونگذارند ازین اتفاق خود شان ایجاب استفاده بکنند.

نطق جناب قونسل بفرح وشادی بسیار اختتام پذیرفته، ومجلس هم ختم گردید.

«پیام مشرق»

نه زنی نه جوئی نه طبیقی نه دردی
به خم سپهر تکی می ناوبیده بلتی
(بیدل)

— ۱ —

«پیام مشرق» نام مجموعهٔ اشعار وافکار یکی از مجموعههای جدیدی ست که در ادبیات فارسی درلیتمام ترقیک، مثل ماه طلوع نموده کاروان براه افتادهٔ مارا «بجم اهتدا» میشود بلبانگ درا، محرر پیام مشرق شاعر شهیر عالم اسلام «دوکتور اقبال» ست، اقبال ازخطهٔ کشمیر بینظیر ومقیم لاهور هندوستان ست.

اقبال در بهترین مکاتب اوروپا (کیمبریج) تکمیل تعلیم نموده ودر آلمان دوکتور فلسفه (پی — اچ — دی) شده برآمده ست، برای فلسفه شاید حق عالی تر ازآنان هردنیای امروز موجود نیست، گویا اقبال درجهٔ منتهای «عرفان» این خاکدان را طی کرده ست، وبعدیش فطریت وحقیقت اسلام سر بلند خود را خم نموده ست، فطوبی له.

اقبال اعتراف میکند که این دردمندی او، این آگاهی قلبی او، این محبت او به رسول الله وقوانین وسنن سنیهٔ او صلی الله علیه وسلم، از برکت انفاس مبارک بعض حضرات اهل دل ست.

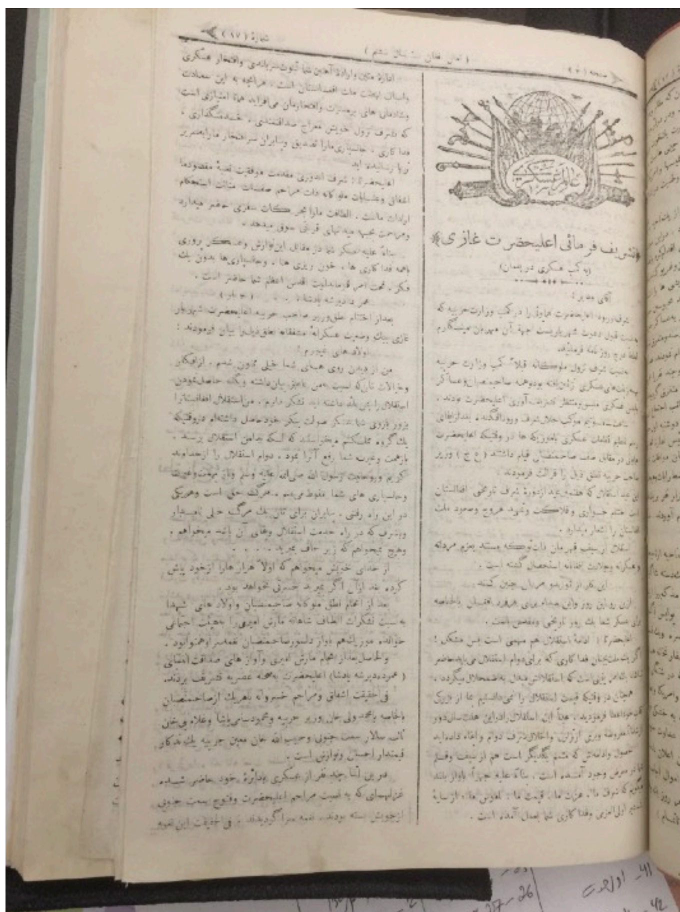
خرد آموخت مرا درس حکیمان فرنگ
سینه افروخت مرا صحبت صاحبنظران

اقبال اروپا را بنظر حکیمانه دیده، مضار و مساوی این مدنیت سفیله اورا متنفر ساخته است، وشاید دردمندی دینی او را همین تجارب نیز تقویه نموده.

اقبال شعر را در مکتب استعداد بیتاب خود تکمیل کرده دماغ اورا فلسفه صیقل نموده، ودل درد مند او منظور نظر کیمیاگران معنی گردید، لهذا اقبال مالک افکارعالیه وحقیقت شناس، زبان شسته واثر انگیز شده، اسم بامسمی شد.

اقبال را مردم مملکتش شناختند اورا «ترجمان حقیقت» و «مصور فطرت» خواندند، دیگران بهتر تر شناختند واشعارش را از مکاتب وکتب درسی کشیدند، حالا حکومت او را (سر) خطاب داده که بگفتهٔ خود او «ابتلاء» ست، ومنورین هند آنرا از «عجایب خطابات» میخوانند.

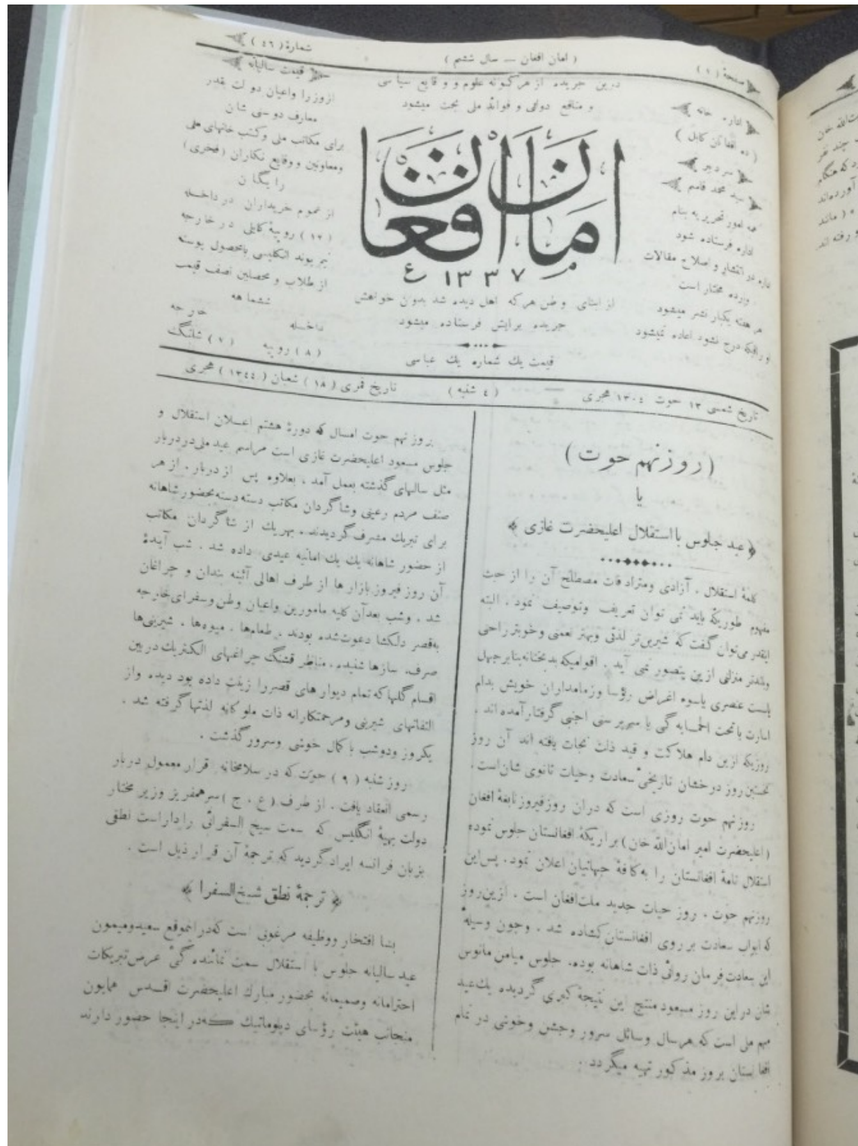
شماره ۱۷ (سال ششم) **مورخ ۸ سنبله ۱۳۰۴** از «**هفتمین عید استقلال**» در پغمان خبر می دهد.

تشریف فرمائی اعلیحضرت غازی

به کلپ عسکری در پغمان

شماره ۴۶ (سال ششم) مورخ ۱۳ حوت ۱۳۰۴ روز «**نهم حوت**» یا عید جلوس با استقلال اعلیحضرت غازی را تجلیل می کند:
...روز نهم حوت روزی است که در آن روز فیروز نابغه افغان (اعلیحضرت امیر امان الله خان) بر اریکه افغانستان جلوس نموده، **استقلال افغانستان** را به کافه جهانیان اعلان نمود...

شمارهٔ (۴۶)　(امان افغان — سال ششم)　صفحهٔ (۱)

درین جریده از هرگونه علوم و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فوائد ملی بحث میشود

امان افغان
۱۳۳۷ ع

از ابنای وطن هرکه اهل دیده شد بدون خواهش جریده برایش فرستاده میشود

قیمت یک شماره یک عباسی

قیمت سالیانه: ازوزرا واعیان دولت بقدر معارف دوستی شان — برای مکاتب ملی وکتب خانهای ملی ومعاونین ووقایع نگاران (مخبری) رایگان — از عموم خریداران در داخله (۱۲) روپیهٔ کابلی در خارجه ... از طلاب و محصلین نصف قیمت — ششماهه: داخله (۸) روپیه، خارجه (۷) شلنگ

اداره خانه (ده افغانان کابل) — مدیر: ... محمد قاسم — ... امور تحریریه بنام اداره فرستاده شود — اداره در اختصار و اصلاح مقالات وارده مختار است — هر هفته یکبار نشر میشود — اوراقیکه درج نشود اعاده نمیشود

تاریخ شمسی ۱۳ حوت ۱۳۰۴ هجری　(۴ شنبه)　تاریخ قمری (۱۸) شعبان (۱۳۴۴) هجری

(روز نهم حوت)
یا
﴿ عید جلوس با استقلال اعلیحضرت غازی ﴾

کلمهٔ استقلال، آزادی ومترادفات مصطلح آن را از حیث مفهوم طوریکه باید نمی توان تعریف وتوصیف نمود. البته اینقدر می‌توان گفت که شیرین‌تر لذتی وبهتر نعمتی وخوبتر راحتی وبلندتر منزلتی ازین بتصور نمی آید. اقوامیکه بدبختانه بنابر جهل یاست عنصری یاسوء اغراض رؤسا وزمامداران خویش بدام اسارت یاتحت الحمایه گی یا سرپرستی اجنبی گرفتار آمده اند، روزیکه ازین دام هلاکت وقید ذلت نجات یافته اند آن روز نخستین روز درخشان تاریخی سعادت وحیات ثانوی شان است.

روز نهم حوت روزی است که دران روز فیروز نابغهٔ افغان (اعلیحضرت امیر امان الله خان) بر اریکهٔ افغانستان جلوس نموده استقلال تامهٔ افغانستان را بکافهٔ جهانیان اعلان نمود. پس این روز نهم حوت، روز حیات جدید ملت افغان است. ازین روز که ابواب سعادت بر روی افغانستان کشاده شد. وچون وسیله این سعادت فرمان روائی ذات شاهانه بوده، جلوس میامن مانوس شان دراین روز مسعود منتج این نتیجهٔ کبری گردیده یک عید مهم ملی است که هرسال وسائل سرور وجشن وخوشی در تمام افغانستان بروز مذکور تهیه میگردد.

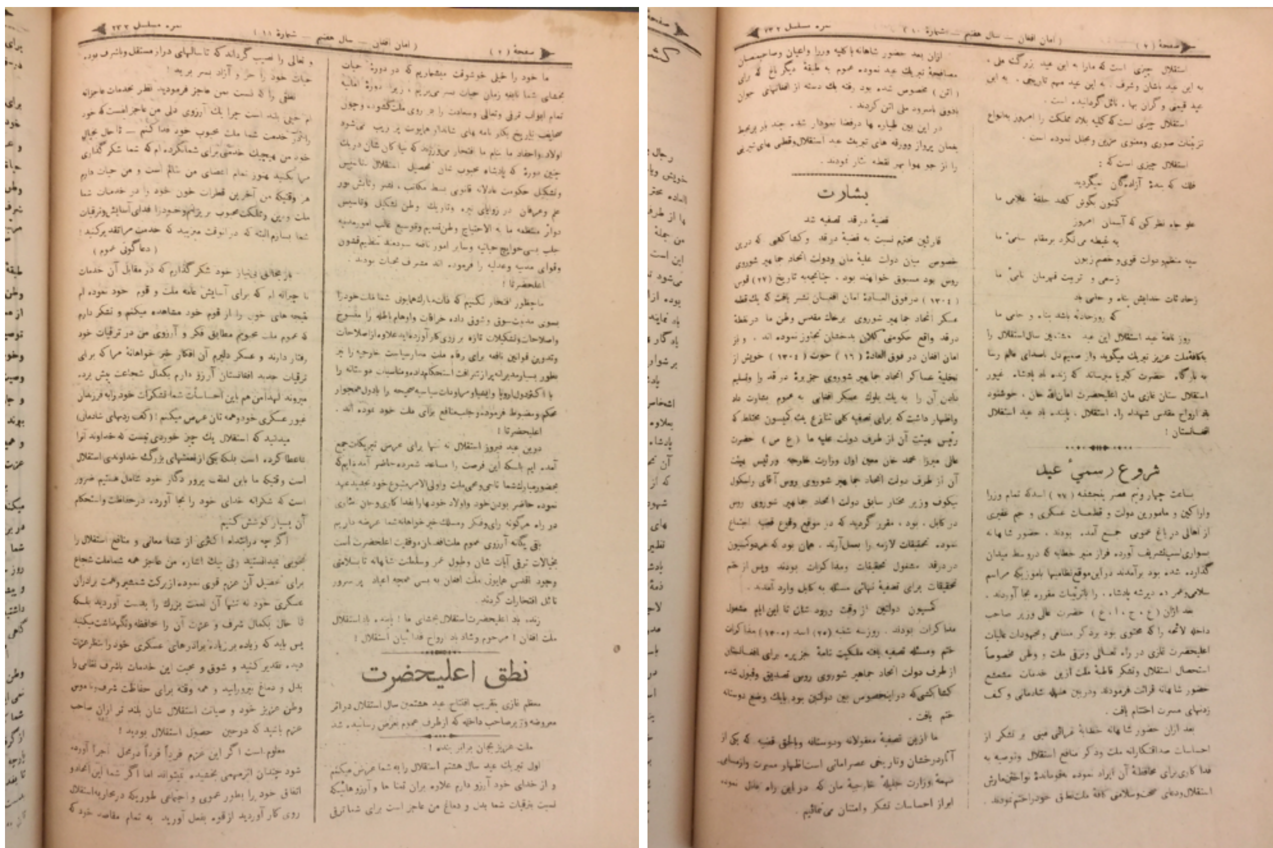
روز نهم حوت امسال که دورهٔ هشتم اعلان استقلال و جلوس مسعود اعلیحضرت غازی است مراسم عید ملی در دربار مثل سالهای گذشته بعمل آمد، بعلاوه پس از دربار، از هر صنف مردم رعیتی وشاگردان مکاتب دسته دسته بحضور شاهانه برای تبریک مشرف گردیدند، بهریک از شاگردان مکاتب از حضور شاهانه یک یک امانیه عیدی داده شد. شب آیندهٔ آن روز فیروز بازارها از طرف اهالی آئینه بندان و چراغان شد، وشب بعدآن کلیه مامورین واعیان وطن وسفرای خارجه بقصر دلکشا دعوت‌شده بودند، طعامها، میوه‌ها، شیرینی‌ها صرف، سازها شنیده، مناظر قشنگ چراغهای الکتریک درین اقسام گلها که تمام دیوارهای قصررا زینت داده بود دیده واز التفاتهای شیرین ومرحمتکارانه ذات ملوکانه لذتها گرفته شد. یکروز ودوشب باکمال خوشی وسرور گذشت.

روز شنبه (۹) حوت که در سلامخانه قرار معمول دربار رسمی انعقاد یافت. از طرف (ع. ج) سرهمفریز وزیر مختار دولت بهیهٔ انگلیس که سمت شیخ السفرائی رادار است نطق بزبان فرانسه ایراد گردید که ترجمهٔ آن قرار ذیل است.

﴿ ترجمهٔ نطق شیخ السفرا ﴾

بنا افتخار ووظیفه مرغوبی است که دراینموقع سعید ومیمون عید سالیانه جلوس با استقلال سمت نماینده‌گی عرض تبریکات احترامانه وصمیمانه بحضور مبارک اعلیحضرت اقدس همایون منجانب هیئت رؤسای دیپلوماتیک که در اینجا حضور دارند

امان افغان در شماره ۴ (سال هفتم) **مورخ ۴ سنبله ۱۳۰۵**، شروع عید استقلال را برای یک هفته از تاریخ ۲۷ اسد در پغمان ذکر کرده است: «ساعت چهار و نیم عصر پنجشنبه (۲۷) اسد که تمام وزرا و اراکین و مامورین دولت و قطعات عسکیر و جم غفیری از اهالی در با غ عمومی جمع آمده بودند، حضور شاهانه بسواری اسپ تشریف آورده فراز منبر خطابه که در وسط میدان گذارده شده بود برآمدند. در این موقع نظامیها با موزیکه مراسم سلامی و عمر ده دیر شه پادشاه، را با ترتیبات مقرره بجا آوردند... در این بین طیاره ها در فضا نمودار شده چند بار بر محیط پغمان پرواز و ورقه های تبریک عید استقلال و قطی های شیرینی را از جو هوا بهر نقطه نثار نمودند». در شماره ۱۱ (سال هفتم) مورخ ۱۱ سنبله ۱۳۰۵ «نطق اعلیحضرت معظم غازی بتقریب **افتتاح عید هشتمین سال استقلال**» را نشر کرده است.

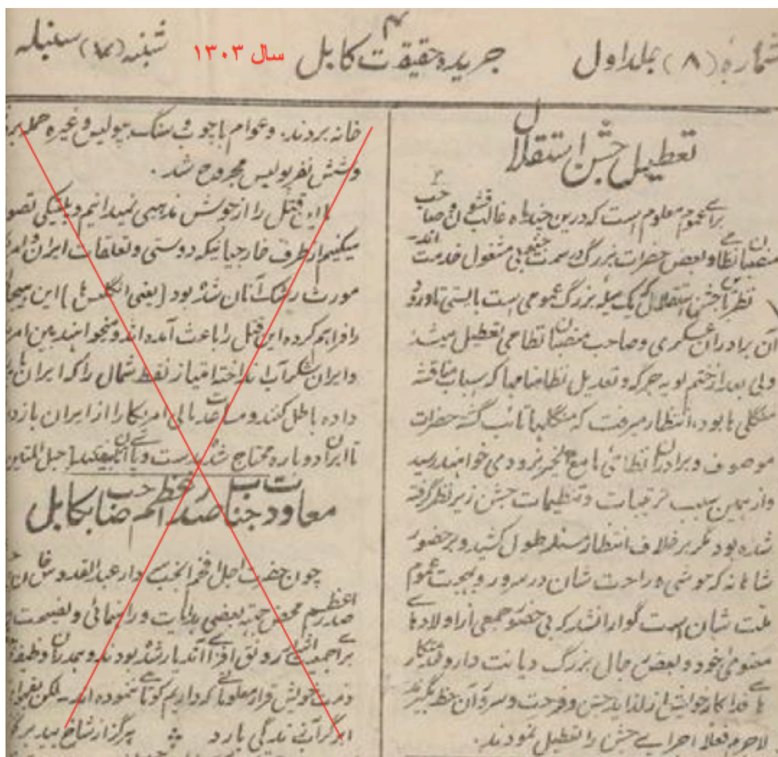
امان افغان — سال هفتم

بشارت

شروع رسمی عید

نطق اعلیحضرت

جریده دیگری که چند شماره آن از گزند جعل کاران در امان مانده و با «امان افغان» مطابقت دارد، «جریده حقیقت کابل» به نگارندگی برهان الدین کشککی است که یکتعداد شماره های آن از اسد ۱۳۰۳ تا سرطان ۱۳۰۴ در دسترس علاقمندان قرار دارد (۹). موضوع مهم در آن تعطیل جشن استقلال «تا ورود برادران عسکری و صاحب منصبان نظامی» و تجلیل آن در اول عقرب ۱۳۰۳ در پغمان است.

شماره (۸) بلد اول — جریده حقیقت کابل — سال ۱۳۰۳ — شنبه (۱۸) سنبله

تعطیل جشن استقلال

برای عموم معلوم است که درین چند ماه غالب قسمت صاحب منصبان نظامی و بعض حضرات بزرگ در سمت جنوبی مشغول خدمت اند، نظر باینکه جشن استقلال یک میله بزرگ عمومی است بایستی تا ورود آن برادران عسکری و صاحب منصبان نظامی تعطیل میشد ولی بعد از ختم لویه جرگه و تعدیل نظامنامها که سبب مناقشه منگلیها بود، انتظار میرفت که منگلیها تائب گشته حضرات موصوف و برادران نظامی با مع الخیر زود می خواهند رسید و از همین سبب ترتیبات و تنظیمات جشن زیر نظر گرفته شده بود، مگر برخلاف انتظار مسئله طول کشید و برحضور شاهانه که خوشی و راحت شان در سرور و بهجت عموم ملت شان است گوارا نشد که بی حضور جمعی از اولادهای معنوی خود و بعض رجال بزرگ دیانت دار و قدرتکار که خدا کار خوانده اند لذاید جشن و فرحت و سرور آن حظ بگیرند لاجرم فعلاً اجرای جشن را تعطیل نمودند.

معاودت جناب صدر اعظم صاحب کابل

تجلیل «**نهم حوت**» در شماره ۱۹ حوت ۱۳۰۳ طی مراسم خاص به عنوان «روز استقلال»: «روزیکه ما را بیک عزم آهنین مقتدر و بقیامیکه خونین بود دعوت داده – ما را از گرداب غم و اندوه بساحل فوز و نجات رسانیده همین روز مزبور بود. بلی آنروز پر یمن و برکتی که آفتاب استقلال افغان و حریت افغانستان بجهان و جهانیان شروع به شعشه پاشی نموده است **همین روز مسرت اندوز نهم حوت سنه ۱۲۹۷ بود و هست که تمام افغانیان بیادگار آن روز مقدس تاریخی جشن های مسرت را در سر تا سر افغانستان تشکیل میدهند** و خاصتا درین مرکز ممالک افاغنه بصورت هل من ترید برپا میشود».

تذکار روز ۹ حوت در انیس ۱۳۰۶ نیز باید تجلیل از نهمین جشن استقلال و **تبریک عید سال دهمین استقلال** باید مربوط ۱۳۰۷ باشد. این موضوع با نوشته فوفلزایی که «**جشن استقلال سال دهم**» از ۲۵ تا ۳۱ اسد ۱۳۰۷ برگزار شده، مطابقت دارد (۱۰).

(انیس ۹ حوت ۱۳۰۶)

تذکار روز ۹ حوت

سنه ۱۲۹۸

(یک فرد افغان)

انیس

عید سال دهمین استقلال شمارا

تبریک

و

ارواح شهیدان استقلال را

تهانی و تبجیل

میگوئیم

جشن استقلال سال دهم

در سال ۱۳۰۷ ش جشن استرداد استقلال افغانستان از تاریخ پنجشنبه (۲۵) اسدتا (۳۱) اسددرمدت هشت شبانه‌روز برگذار گردید. در این جشن یک تیاتر سرکس‌ار و پایی و پهلوان ترکی شرکت داشتند. دو نفر اکترس و دو نفر اکتوراو پایی نمایش‌هایی دادند که بینندگان از این طرز سپورت و ریاضت بدنی دچار حیرت شدند.

سوبمن و ظریفی نیز یکتعداد نطق های اعلیحضرت امان الله را در سال ۱۳۶۸ به نشر رسانیده است. نطق های سال های ۱۳۰۲ و ۱۳۰۳ (بدون آنکه مناسبت آن ذکر گردد) نشان دهنده دو جشن در هر سال است (۱۱)! در حالیکه اولی تجلیل «جشن استقلال» برای یک هفته در ماه اسد/سنبله و دومی تجلیل «روز استقلال» در «**نهم حوت**» است که با نوشته های «امان افغان» و «جریده حقیقت کابل» مطابقت دارد.

شماره دوم روز نامه جشن پغمان شنبه ۱۲ اسد ۱۳۰۲ هـ ش).
نطق بیست‌ودوم اعلیحضرت غازی امان‌الله بروز جمعه ۱۱ اسد درباغ عمومی پغمان به تقریب افتتاح مراسم سرور جشن سال پنجم استقلال:
نور چشمان عزیز من و عسکر به مقصد رسیده من اولا به همه شما تبریک سال پنجم جشن استقلال تانرا می گویم از خالق بی نیاز خود آرزو دارم که شهرروز شما در کمال یک جهتی پایانسرور وخوشی بایك فتح و ظفر بگذرد آیا میدانید استقلال چیست؟ استقلال را به ما کسی داده و چگونه استقلال خود را حاصل کرده ایم؟

شماره ۱۹ سال سوم ۲۲ حوت ۱۳۰۲ هش ۲۵ رجب ۱۳۴۱ هق ۱۳ مارچ ۱۹۲۲ م .
بیانیه بیستم اعلیحضرت امان‌الله بجواب سفرا دول عالیه بمناسبت پنجمین سال استرداد استقلال در جلال آباد).

شماره ۱۵-۱۶ سال پنجم امان افغان ۱۶ عقرب ۱۳۰۳ شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۳۴۳ .
نطق سی‌ودوم اعلیحضرت به تقریب جشن ششمین سال استقلال افغانستان
ای اولاد های غیورم عسکر! را ی ملت جسور پجان برابرم!
امروز به همه شما ملت این جشن سال ششم افغانستان را تبریک می گویم (عموم بر شما مبارك باد و سا به لت از سر ماکم مباد کف زدن های شادمانی). از خالق بی نیاز خود تا سا لنهای دراز بلکه تا ابد الاباد آرزو ی استقلال و کامیابی های بسیار برای شما حاضر ین وبرای عموم ملت افغانستان آرزو ونیاز دارم (عموم

شماره ٤٥ سال پنجم امان افغان ۱۶ حوت ۱۳۰۲ دوشنبه ۱۳ شعبان المعظم ۱۳۴۲ هـ . ق .
نطق اعلیحضرت به سبب جشن در سلامخانه :
۱ـ نطق شاهانه به زبان ترکی بجواب فخری پاشا سفیر ترکیه!
ترجمه نطق ترکی: حضرت سفیر من خود را خیلی بختیار می بینم زیرا ذات عالی شما و همقطاران محترم تان در افغانستان حضور دارید ودوره سال هفتم استقلال ما را بخودم و ملتم تبریک می نمایید تشکر می کنم.

* شماره دوم روزنامه جشن یوم شنبه ۱۲ اسد ۱۳۰۲: نطق بیست و دوم اعلیحضرت غازی امان الله بروز جمعه ۱۱ اسد در باغ عمومی پغمان به تقریب افتتاح مراسم سرور **جشن سال پنجم استقلال!**
... اولا به شما تبریک سال پنجم جشن استقلال تانرا می گویم از خالق بی نیاز خود آرزو دارم که شب و روز شما در کمال یک جهتی با یک سرور و خوشی با یک فتح و ظفر بگذرد...

* شماره ۱۹ سال سوم، ۲۲ حوت ۱۳۰۱: بیانیه بیستم اعلیحضرت امان الله به جواب سفرا دول عالی به مناسبت پنجمین سال استرداد استقلال در جلال آباد!
از آنچه جناب شما نسبت به من از محبت و داد خود و هم قطاران محترم خویش اظهار فرمودید کمال امتنان داشته خیلی مشعوفم که به واسطه شما و هم قطاران شما آن دوست های ممظمه را که شما نمایندگی می فرمایید شریک این جشن فیروزی افغانستان می بینم...

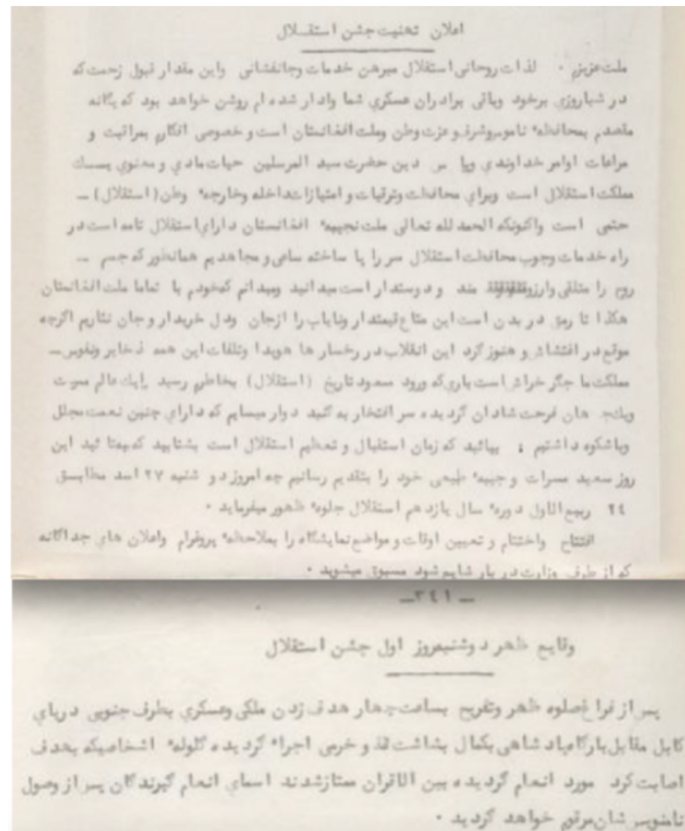
* شماره ۱۵ - ۱۶ سال پنجم امان افغان ۱۶ عقرب ۱۳۰۳
نطق سی و دوم اعلیحضرت به تقریب **ششمین سال استقلال** افغانستان
... اگر برای بعضی نفری به واسطه خنک تکلیف عاید شود از او شان معافی می خواهم زیرا به همه شما معلوم است که موعد انعقاد جشن همه ساله در بهترین موسم های کابل و پغمان معین و مقرر بود فقط امسال بنا بر یک واقعه از موقع خویش افتاده درین وقت انعقاد یافت...

* شماره ۴۵ سال پنجم امان افغان ۱۶ حوت ۱۳۰۳
نطق اعلیحضرت به سبب جشن در سلام خانه
نطق شاهانه به زبان ترکی بجواب فخری پاشا سفیر ترکیه... حضرت سفیر من خود را خیلی بختیار می بینم زیرا ذات عالی شما و همقطاران محترم تان در افغانستان حضور دارید و دوره سال هفتم استقلال ما را بخودم و ملتم تبریک می نمایید تشکر می کنم...
نطق اعلیحضرت بجواب تبریکیه ملت
... باز الحمد لله که ما مستقل هستیم و این دوره شش ساله خود را به استقلال و حیات شرف گذرانیدیم... تبریکی که شما و وکلای شورا به این خادم ملت فرمودید از آن تشکر می کنم...

دوره امیر حبیب الله کلکانی (۱۳۰۷ - ۱۳۰۸)
==============================

جشن استقلال در دوره امیر حبیب الله کلکانی بر حسب معمول یعنی از روز دوشنبه ۲۷ اسد ۱۳۰۸ بنام دوره **سال یازدهم استقلال** برای مدت پنج روز تجلیل گردیده است. در صفحه ۳۳۵ جریده حبیب الاسلام می خوانیم (۱۲):

نطق جوابیه حضور در افتتاح جشن استقلال
برادران مسلمان و رعایات صداقت پندار افغانستان
اولا بهمه شما این جشن دوره یازدهم استقلال تان را مبارک باد میگویم.
ثانیا بشما میدانانم که من از پادشاهی افغانستان بجز از خدمت دین و آرامی مسلمین دیگر هیچیک طمع و توقع ندارم...
استقلال افغانستان تعلق بشخص امان الله و حبیب الله ندارد بلکه استقلال مال تمام افراد ملت یعنی حق شما رعایای وطن و دین هست. چون مسئله ازین قرار است هر فرد ملت باید استقلال خود را بجان و مال خریداری کرده در نگهداشت آن هیچ سستی و بی خبری نکند...

اعلان تهنیت جشن استقلال

ملت عزیز ۰ لذات روحانی استقلال مبرهن خدمات وجانفشانی واین مقدار قبول زحمت که در شباروزی برخود وبالی برادران عسکری شما وادار شده ام روشن خواهد بود که یگانه مقصدم بمحافظهٔ ناموس وشرف و عزت وطن وملت افغانستان است و خصوص انکارم بمراتب و مراعات اوامر خداوندی ویا س دین حضرت سید المرسلین حیات مادی و معنوی یک مملکت استقلال است وبرای محافظت وترقیات و امتیازات داخله وخارجهٔ وطن (استقلال) حتمی است واکنونکه الحمد لله تعالی ملت نجیبهٔ افغانستان دارای استقلال تامه است در راه خدمات وجوب محافظت استقلال سر را پا ساخته ساعی و مجاهدیم همانطور که جسم روح را متلقی وارزو مند و دوستدار است میدانید ومیدانم کهخودم با تماما ملت افغانستان هکذا تا رمق در بدن است این متاع قیمتدار ونایاب را ازجان ودل خریدار وجان نثاریم اگرچه موقع در افتشار و هنوز گرد این انقلاب در رخسار ها هویدا وتلفات این همه ذخایر ونفوس مملکت ما جگر خراش است باری که ورود مسعود تاریخ (استقلال) بخاطرم رسید یایک عالم مسرت وبلیج هان فرحت شادان گردیده سر افتخار به گنبد دوار میسایم که دارای چنین نعمت مجلل وباشکوه داشتیم ؛ بیائید که زمان استقبال و تعظیم استقلال است بشتابید کهبمنا ثید این روز سعید مسرات و جبههٔ طبیعی خود را بتقدیم رسانیم چه امروز دو شنبه ۲۷ اسد مطابق ۲۹ ربیع الاول دورهٔ سال یازدهم استقلال جلوهٔ ظهور میفرماید ۰

افتتاح واختتام و تعیین اوقات و مواضع تماشگاه را بملاحظهٔ پروگرام واعلان های جداگانه که از طرف وزارت دربار شاهی شود مسبوق میشوید ۰

ـ ۲۴۱ ـ

وقایع ظهر دوشنبه روز اول جشن استقلال

پس از ادای صلوه ظهر وتفریح بساعت چهار هدف زدن ملکی وعسکری بطرف جنوبی دریای کابل مقابل بارگاه باد شاهی بکمال بشاشت قلد و خرمی اجراء گردیده گلولهٔ اشخاصیکه بهدف اصابت کرد مورد انعام گردیده بین الاقران ممتازشدند اسمای انعام گیرندگان پس از وصول نامشوسر شان مرقوم خواهد گردید ۰

دوره نادرشاه (۱۳۰۸ - ۱۳۱۲)

====================

در دوره نادر **سیزدهمین جشن استقلال** بر حسب معمول از ۲۲ اسد تا ۲۹ اسد ۱۳۱۰ تجلیل شده: بعموم هموطنان عزیز اعلان میشود، درین سال فرخنده فال، سیزدهمین جشن استقلال افغانستان بتاریخ ۲۲ برج اسد ۱۳۱۰ بنطق اعلیحضرت معظم غازی و ناجی استقلال بخش وطن افتتاح و هشت شبانه روز تزئینات عالی الغال و نمایشات دلچسپ یک تزک و احتشام فوق العاده دوام کرده به ۲۹ اسد اختتام می پذیرد. محل انعقاد این جشن بزرگ ملی که بالنسبه سالهای ماضی ترتیبات آن بدرجه های بلند و عالی گرفته شده چمن حضوری کابل است.

هدیهٔ انجمن ادبی

بمناسبت جشن سال سیزدهم استقلال

افغانستان

۲۹ ربیع الاول ۱۳۵۰ ق = ۲۲ اسد ۱۳۱۰ ش = ۱۳ اگست ۱۹۳۱ میلادی

انیس

مجلد ۵

شمارهٔ ۱۴۱

اشتراک سالانه ۱۲ افغانی

محصول پوست ۲

خارجه ۲۰ شلنگ

اداره: ...

مؤسس و نگارندهٔ مسئول محی الدین

دوشنبه ۱۱ اسد ۱۳۱۰ — تأسیس ۱۳۰۶ — ۱۸ ربیع الاول ۱۳۵۰

صفحه ۱ — شماره ۱۴۱

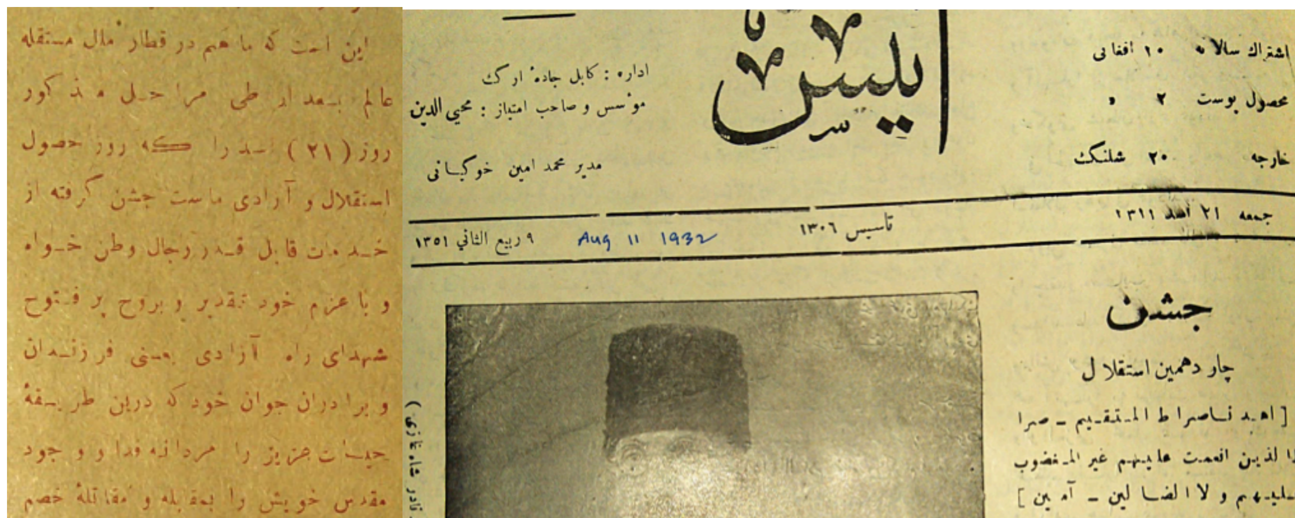
اعلان ادارهٔ جشن استقلال

بعموم هموطنان عزیز اعلان میشود که درین سال فرخنده فال که سیزدهمین جشن استقلال افغانستان بتاریخ ۲۲ برج اسد ۱۳۱۰ بنطق اعلیحضرت معظم غازی وناجی استقلال بخش وطن افتتاح وهشت شبانه روز تزئینات عالی الغال ونمایشات دلچسپ یک تزک واحتشام فوق العاده دوام کرده به ۲۹ اسد اختتام می پذیرد محل انعقاد این جشن بزرگ ملی که بالنسبه سالهای ماضی ترتیبات آن بدرجه های بلند وعالی گرفته شده چمن حضوری کابل است ۰

سواد تلگرام تبریکیه

سواد تلگرام جوابیه

مجله کابل به این مناسبت شماره خاصی را زیر عنوان «هدیه انجمن ادبی بمناسبت سال سیزدهم استقلال افغانستان» در ۲۲ اسد ۱۳۱۰ به نشر سپرده است (تصویر بالا). انیس ۲۱ اسد ۱۳۱۱ را اولین روز تجلیل از «**جشن سال چهاردهم استقلال**» وطن نامیده است.

این است که ما هم در قطار ملل مستقله عالم بعد از طی مراحل مذکور روز (۲۱) اسد را که روز حصول استقلال و آزادی ماست جشن گرفته از خدمات قابل قدر رجال وطن خواه و با عزم خود تقدیر و بروح پر فتوح شهدای راه آزادی یعنی فرزندان و برادران جوان خود که درین طریقه حیات عزیز را مردانه فدا و وجود مقدس خویش را بمقابله و مقاتله خصم

انیس

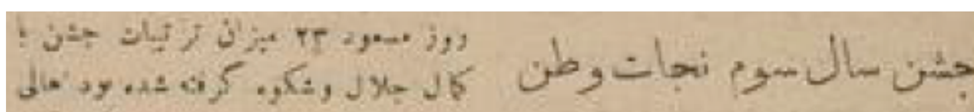
اشتراک سالانه ۱۰ افغانی
محصول پوست ۲
خارجه ۲۰ شلنگ
جمعه ۲۱ اسد ۱۳۱۱

اداره: کابل جاده ارگ
موسس و صاحب امتیاز: محی الدین
مدیر محمد امین خوگیانی

تاسیس ۱۳۰۶ — Aug 11 1932 — ۹ ربیع الثانی ۱۳۵۱

جشن
چهاردهمین استقلال
[اهدنا الصراط المستقیم ـ صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و لا الضالین ـ آمین]

اما به عوض ۹ حوت، روز ۲۳ میزان به عنوان «روز نجات وطن» تجلیل می شود (جریده انیس، ۳ عقرب ۱۳۱۰).

جشن سال سوم نجات وطن
روز مسعود ۲۳ میزان ترتیبات جشن با
کمال جلال و شکوه گرفته شده بود عالی

دوره ظاهر شاه (۱۳۱۲ ـ ۱۳۵۲)
======================

جریده اصلاح در شماره ۲ سنبله ۱۳۱۳ خویش که اولین سال تجلیل جشن استقلال در زمان ظاهرشاه است، طبق معمول، شانزدهمین جشن استقلال را از جمعه ۲۵ اسد تا جمعه اول سنبله ۱۳۱۳ می نویسد. اصلاح در شماره پنجشنبه ۲۲ اسد ۱۳۱۴ پروگرام تجلیل از هفدهمین جشن استقلال را از جمعه ۲۳ اسد تا جمعه ۳۰ اسد و در شماره پنجشنبه ۲۱ اسد ۱۳۱۵ پروگرام تجلیل از هجدمین جشن استقلال را روز جمعه ۲۲ اسد الی جمعه ۲۹ اسد می نویسد.

پروغرام نمائشهای شانزدهمین سال جشن استقلال افغانستان

پروگرام افتتاحیه
هفدهمین جشن استقلال

پروگرام افتتاحیه هجدهمین جشن استقلال

اما در سال ۱۳۱۶ (مطابق سالنامه کابل ۱۳۱۶) فیصله می شود که جشن استقلال پس از این در هفته اول جوزا برگزار گردیده و نادرشاه به عنوان محصل استقلال شناخته شود که نزدهمین سال استقلال وطن نامیده می شود.

نزدهمین سال استقلال وطن

جشن حریت وآزادی افغانستان که یکی ازیادگارهای تاریخی ومحصول فداکاری فرزند فوق العاده و زعیم بزرگ وطن ما (اعلیحضرت غازی محمد نادرشاه شهید) میباشد، مراسم میله وجشن آن در سالهای گذشته در اواخر ماه اسد بعمل میآمد، در سال ۱۳۱۶ حسب ارادهٔ سنیهٔ ذات شاهانه وتصویب مجلس وزراء بنا بمساعد بودن هوای کابل در هفتهٔ اول جوزا تبدیل یافته یك جشن مسرت باری بعمل آمد.

ولی در سال ۱۳۱۹ دوباره فیصله می شود که ۶ جوزا (به عوض ۲۳ میزان) به عنوان روز استقلال تجلیل شده و جشن استقلال «بنا بر مساعد نبودن هوای کابل» به اول سنبله برود و این سنت تا ۱۳۵۶ (دوران داود) ادامه می یابد.

بیست ودومین سال جشن استقلال وطن

امسال بتاریخ ٦ جوزا بمناسبت بیست ودومین سال جشن استقلال سفرای دول متحابه ازساعت ۱۰ الی ۱۲ ومامورین عالی رتبه الی درجهٔ مدیر ازساعت یك تاساعت ٦ عصر به قصر شاهی دلکشا رفته وبه نسبت حلول این روز پیروزبحضور ذات اشرف همایونی عرض تبریك خودهارا تقدیم نمودند، وتمام دوائر رسمی وملی یك روز تعطیل گردید. ودرهذالسنه درماه جوزا بنابر مساعد نبودن هوای کابل حسب تصویب مقامات محترم صلاحیت دار میله های عمومی بماه سنبله معطل گذاشته شد، زیرا بهترین موسم کابل ازقبیل وفور فواکه واعتدال هوا برج سنبله میباشد. دراول برج مذکور حسب مقررات همه ساله بیست ودومین سال استقلال که بهترین یادگارخدمات تاریخی فرزند صالح وزعیم نامدار وطن پرور افغانستان اعنی اعلیحضرت محمد نادرشاه شهید سعید است، مانند سائر سالهای ماضی ازطرف عموم طبقات ملت وحکومت باکمال احترام وگرمجوشی وتزئینات فوق العاده درمرکز وولایات وحکومات اعلی وکلان وجوامع ملی پذیرائی واستقبال کرده شد.

جشن سال ۱۳۳۷ به عنوان چهلمین سالگره استقلال کشور تجلیل می شود.

اول سنبله: افتتاح مراسم چهلمین سالگرهٔ استقلال کشور بانطق اعلیحضرت معظم همایونی بساعت ۷/۳۰ دقیقه صبح ورسم گذشت عساکرشاهانه.

۲ سنبله: رسم گذشت طلاب معارف. و ورزشکاران دولت دوست که بتقریب چهلمین سالگرهٔ جشن استقلال وطن وارد کابل شده اند از حضور اعلیحضرت معظم همایونی.

۲- سنبله: ورود میاغلی میاغضنفر علیخان سابق سفیر کبیر پاکستان در ترکیه وایران جهت شمول در مراسم چهلمین جشن استقلال وطن عزیز.

۲- سنبله: افتتاح نمایشات هنرمندان اتحاد شوروی وجمهوریت مردم چین در صحنه بهاری چمن.

۲- سنبله: افتتاح دومین نندارتون بین المللی افغانستان از طرف اعلیحضرت معظم همایونی.

سالنامه ۱۳۳۷ کابل به مناسبت ۴۰ سالگی تامین استقلال کشور فهرست رویداد های مهم از حوادث آن روزگار را به شکل ظریفانه به نشر سپرده که برای علاقمندان و درک «روز استقلال» نهایت دلچسب است (ص ۴۱۵).

چهلمین جشن استقلال وطن عزیز تاریخچه مختصر این مبارزهٔ ملی را بطور اجمال بصورت یك فهرست رویدادهای مهمه تقدیم خوانندگان مینمائیم:

- یادداشت امیر حبیب‌الله خان مبنی بر مطالبه استقلال افغانستان بعنوان دولت بریتانیا (۱۳ دلو ۱۲۹۷ هـ.ش) که جواب آن حاوی یك وعدهٔ مبهم بعد از شهادت امیر موصوف مواصلت کرد.
- شهادت امیر حبیب‌الله خان در کله گوش لغمان (اول حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- پادشاهی سردار نصرالله خان نائب السلطنه درجلال آباد (اول حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- پاد شاهی امیر امان‌الله خان در کابل (۲ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- خلع سردار نصرالله خان درجلال آباد (۳ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش)
- اعلان پادشاهی در بارهٔ مطالبهٔ استقلال کامل افغانستان (۹ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش) درکابل
- صدور یادداشت بدولت انگلیس مبنی بر تقاضای شناسائی استقلال افغانستان (۱٤ حوت ۱۲۹۷ هـ.ش) مواصلت جواب دولت انگلیس مبنی بر انکار ازقبول شناسائی استقلال افغانستان وقطع شدن مناسبات ... و اعزام قوا بسرحدات شرقی وجنوبی وقندهار (حمل ۱۲۹۸ هـ.ش)
- آغاز تصادم بین قوای افغان وانگلیس درسرحدات شرقی (۱۳ ثور ۱۲۹۸ هـ.ش)
- آغاز حملات قوای افغانی درسرحد جنوبی (۳ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش)
- بمباری کابل از طرف قوای هوائی انگلیس (۳ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش)
- فتح تل از طرف قوای افغانی تحت قوماندانی سپه سالار محمد نادرخان (اعلیحضرت محمد نادرشاه غازی) سه شنبه ٦ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش
- آغاز مکاتبه بین دولتین برای متارکه (۸ جوزای ۱۲۹۸ هـ.ش)
- اعزام هیئت مذاکرات متارکه بریاست مرحوم علی احمد ایشك آقاسی ملکی براولپندی (۱۸ جوزا ۱۲۹۸ هـ.ش)
- اعزام هیئت فوق العاده برای ابلاغ استقلال افغانستان به اروپا و امریکا تحت ریاست مرحوم محمد ولیخان (جوزای ۱۲۹۸ هـ.ش)
- اعزام هیئت مذاکرات صلح بریاست مرحوم محمود طرزی وزیر خارجه وقت بمنصوری (اخیر جوزای ۱۲۹۸ هـ.ش)
- امضاً موافقه نامهٔ متارکه وصلح عارضی واعلان آتش بس درتمام محاذات محاربه (۱۷-۲۹ اسد ۱۲۹۸ هـ.ش)
- شناسائی استقلال افغانستان ازطرف حکومت روسیه واعزام سفیر بدربار کابل (سنبلهٔ ۱۲۹۸ هـ.ش)
- ورود وفد انگلیس به کابل جهت ادامهٔ مذاکرات وعقدمعاهده اساسی تحت ریاست سر هنری دابس سکرتر امور خارجه هند (جدی ۱۲۹۸ هـ.ش)
- امضاء معاهدهٔ دوستی و حسن همجواری بین افغانستان واتحاد جماهیر شوروی (۹ حوت ۱۲۹۸ هـ.ش)
- شناسائی رژیم جدید روسیه از طرف افغانستان (حوت ۱۲۹۸) واعزام شاغلی میرزا محمد یفتلی بحیث اولین سفیر افغانی در مسکو.
- امضاء معاهدهٔ شناسائی استقلال افغانستان ازطرف دولت انگلیس (قوس ۱۲۹۹ هـ.ش) واعزام شاغلی عبدالهادی داوی بحیث اولین سفیر افغانستان در لندن.

جشن سنبله سال ۱۳۴۷ تجلیل از **پنجاهمین جشن استرداد استقلال** کشور می باشد.

انیس

مؤید وحدت و نهضت ملی

شماره (۱۳۲) اول سنبله سال ۱۳۴۷

پنجاهمین جشن استرداد آزادی وطن

بـا ارشادات قیمتدار ذات شاهانه افتـتاح گـردید

اعلیحضرت معظم همایونی در ختم رسم گذشت مراتب رضایت شاهانه را

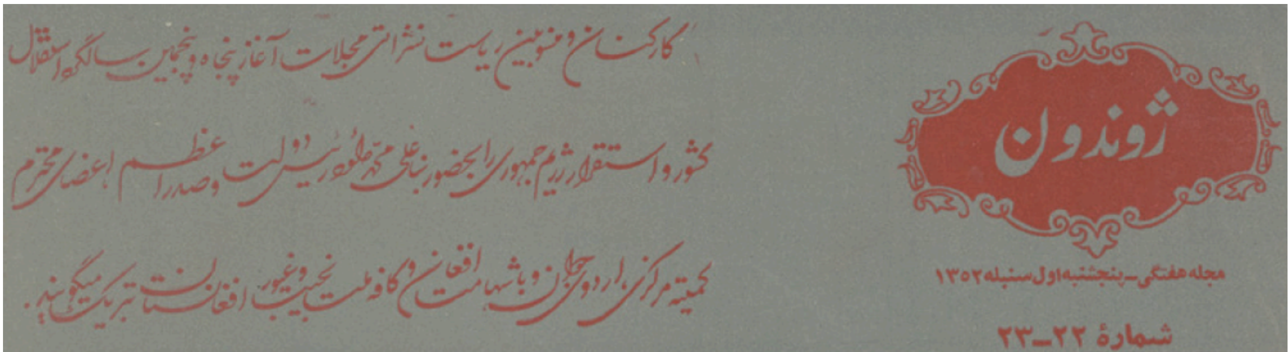
ازحسن انتظام وپیشرفت محسوس اردوی شاهانه بهوزیردفاع ملی ابراز فرمودند

اعلیحضرت معظم همایونی پنجاهمین والاحضرت شهزاده احمد شاه ، فرمودند . فرموده ارشادات قیمتدار شا ها نه

دوره داود خان (۱۳۵۲ - ۱۳۵۷)

====================

در زمان داود هیچ تغییری در مناسبت ها بوجود نیامده، پنجاه و پنجمین جشن استقلال در اول سنبله ۱۳۵۲ تجلیل شده و روز ۶ جوزای ۱۳۵۶ (مانند ۹ حوت) «روز استقلال» و پنجاه و نهمین سال استقلال ذکر می گردد.

ژوندون

مجله هفتگی ـ پنجشنبه اول سنبله ۱۳۵۲

شمارهٔ ۲۲ـ۲۳

کارکنان و منسوبین ریاست نشرات مجلات آغاز پنجاه و پنجمین سالگرد استقلال

کشور و استقرار رژیم جمهوری را به حضور بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدر اعظم و اعضای محترم

کمیته مرکزی، اردوی جانباز و باشهامت افغان و کافهٔ ملت نجیب و غیور افغانستان تبریک میگویند.

دخپلواکۍ د ۵۹ کالیزې په مناسبت
دښاغلي جمهور رئیس وینا

۱۳۵۶ر۳ر۶

ګرانو خوېندو اوورونو !

تاسو درندو وطنوالوته دزړه له کومې دګران وطن دخپلواکۍ دبېرته اخیستلو دنهه پنځوسمې کالیزې مبارکي وایم او ددغې ستري تاریخي بختوري ورځې له امله دهغو جنګیالو او سربښندونکو مېړونو پاك روح ته چې دګران هېواد دآزادۍ دبېرته اخیستو په لارکې یې مبارزه کړېده او سرېې ورکړېدی زیات درود اوتحیات لېږم .

نمانځو چې زموږ دخلکودهوساینې اوسوکالۍ په لاره کې دملي ارمانونودترسره کېدوډپاره دبنیادي تحولاتو په لاره‌کې مهم ګـامونـه اخیستل شوي اواخیستل کیږي .

دجمهوري دولت اساسي قانون یوه بلـه پاڼه ده چې دافغانستان دولس دویاړنه ډك تاریخ کې راوښتي ده اوزموږ ټولنه دهېواد دخپلواکۍ اودتېرو لرغونو ویاړونو ساتنې‌او صیانت اودامید بخښونکي راتلونکي په لـور

با پیروزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان تمام مناسبت ها تغییر می کند. انیس، شنبه ۲۸ اسد ۱۳۵۷ را «شماره فوق العاده روز استرداد استقلال» نام نهاده و توضیحات مفصلی در باره ۲۸ اسد به حیث روز استقلال و سال ۱۳۵۷ به حیث ۵۹ مین سالگرد استقلال می دهد (چون سال ۱۳۵۶ نیز به حیث ۵۹ مین سالگرد تجلیل شده بود). به این ترتیب در کشور ما هم سال ۱۳۵۶ و هم سال ۱۳۵۷ به حیث پنجاه و نهمین سالگرد جشن استقلال افغانستان تجلیل می شود!

کارکنان روزنامهٔ ملی انیس پنجاه و نهمین سالروز استرداد استقلال افغانستان را که در نتیجهٔ پیکار دلیرانهٔ خلق افغانستان حاصل شده است به پیشگاه فرزند فرزانه و مبارز پرشور خلق کشور رفیق نور محمد تره کی منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم، کمیته مرکزی، اعضای شورای انقلابی و حکومت و خلق آزادهٔ افغانستان تهنیت گفته، شگوفانی و سربلندی افغانستان عزیز را تحت رهبری خردمندانه و آگاهانهٔ فرزند کبیر خلق و حامی بزرگ استقلال، رفیق نور محمد تره کی آرزو می نمایند.

انیس

افغانستان اولین کشوری بود که در مشرق زمین زنجیر استعمار را شکست

شماره فوق العاده روز استرداد استقلال

شنبه ۲۸ اسد ۱۳۵۷

جمهوری دموکراتیک افغانستان

نمبر مسلسل ۱۴۰۴۳ | شماره ۱۲۴

بسم الله الرحمن الرحیم

بیانیه رادیو تلویزیونی رفیق نور محمد تره کی منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم به مناسبت پنجاه و نهمین سالگرد استرداد آزادی کشور که دیشب ایراد نمودند.

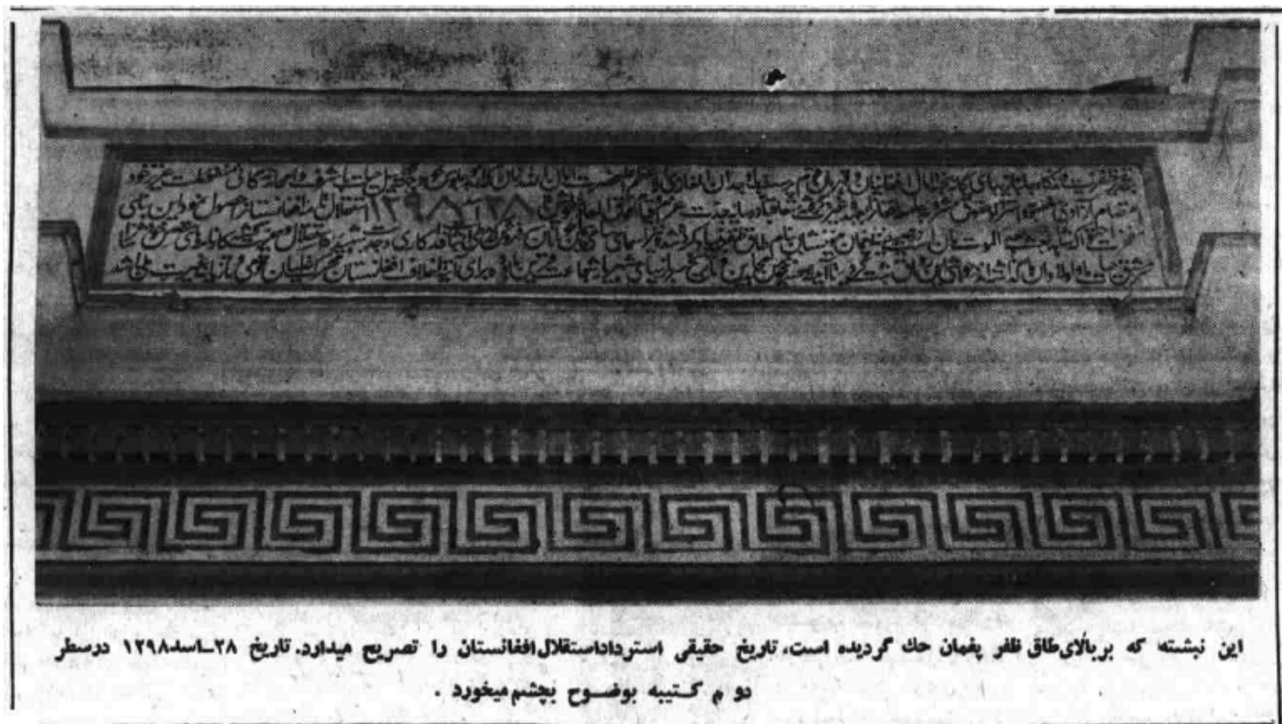
خلق

د ثور انقلاب ۱۳۵۷
افغانستان دموکراتیک جمهوریت

در ادامه بیانیه تره کی گفته می شود: در سال ۱۹۱۹ در عصر اعلیحضرت امان الله خان جنگ افغان و انگلیس برای استقلال آغاز شد که در نزدهم اگست ۱۹۱۹ که مطابق به ۲۸ ماه اسد سال ۱۲۹۸ میشود برتانیه استقلال افغانستان را به رسمیت شناخت... در دوره امان الله خان هر سال تاریخ بیست و هشتم اسد بنام روز آزادی در کشور تجلیل میگردید... نادر... عوض روز واقعی آزادی افغانستان یعنی تاریخ بیست و هشتم اسد تاریخ شش جوزا را بحیث روز تجلیل، تعیین کرد...».

در صفحه ششم آن، یاد داشت تاریخی زیر عنوان «تصحیح چند نکته در باره استرداد استقلال افغانستان» به قلم حبیب زاده وجود دارد: «... کتیبه طاق ظفر پغمان و اسامی شهدای شناخته راه آزادی که در جدار آن با ذکر قوم و قبیله و محل سکونت آنها بسنگ نقر شده است... نکته دیگری که درین مدت نیم قرن بصورت غرض آمیز، بغلط توجیه گردیده روز سالگرد استرداد استقلال است که از بدو پادشاهی نادرخان بعوض روز ۲۸ اسد که روز امضای معاهده راولپندی بوده- و در آن معاهده انگلیس ها برای بار اول استقلال عام و تام افغانستان اعتراف کرده بودند - و در ده سال اول استقلال همین روز بحیث روز سالگرد استقلال تجلیل میگردید - اما نادرخان روز شش جوزا را که بزعم خودش روز فتح تل بود - روز استقلال معرفی کرد و تا چند سال مراسم جشن هم در همین وقت صورت میگرفت لیکن بعد ها بنا بر عدم مساعدت موسم، برگذاری مراسم به اول سنبله که باز هم هیچ مناسبتی با روز استقلال نداشت، موکول گردید... سالروز استقلال افغانستان همان ۲۸ اسد یا ۱۷ اگست یعنی امضای معاهده راولپندی میباشد...

نکته سوم... حساب سنوات است که از بدو جلوس نادر خان بعد از استرداد استقلال - یک سال پیش آورده شده و با هیچ تقویمی مطابقت ندارد... باساس اسناد رسمی و تاریخی محاربه استقلال افغانستان که مولفین آنرا از قول انگلیسی ها بنام سومین جنگ افغان و انگلیس یاد میکنند، در سال ۱۹۱۹ میلادی مطابق ۱۲۹۸ شمسی اتفاق افتاده که باین حساب امسال پنجاه و نه سال از آن میگذرد حالانکه سال گذشته (۱۳۵۶) بنام پنجاه و نهمین سالگرد استقلال جشن گرفته شده بود و با آن حساب باید امسال شصتمین سالگرد استقلال باشد - که بقرار توضیح فوق درست نیست. این افزودن از سال ۱۳۰۹ آغاز یافته... این موضوع از طرف دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان همچنانکه تاریخ سالگرد استقلال را مطابق حقایق تاریخی و دلایل منطقی تصحیح نمودند، این اشتباه واضح را نیز که حتی در تالیفات خارجی ها برآن اظهار تعجب بعمل آمده است اصلاح نمودند...»

این نبشته که بربالای طاق ظفر پغمان حک گردیده است، تاریخ حقیقی استرداداستقلال‌افغانستان را تصریح میداود. تاریخ ۲۸ـاسد۱۲۹۸ درسطر دو م کـتیبه بوضـوح بچشم میخورد .

حقیقت انقلاب ثور که در ۱۱ سنبله ۱۳۵۹ به نشرات آغاز می کند، در صفحه چهارم «شماره فوق العاده بمناسبت شصت و دومین سالگرد استرداد استقلال کشور(۱۳۶۰)، «۲۸ اسد تاریخ استرداد استقلال وطن» به قلم نوید را اینگونه توضیح میدهد:

«امیر غازی امان الله که با جنبش ضد استعماری «جوانان افغان» و امر تامین استقلال و پیشرفت وطن همفکر بود در اولین نطق خود به تاریخ بیست و چهار فبروری ۱۹۱۹ از جمله «استقلال خارجی افغانستان» را مطرح ساخت و در ۲۸ فبروری ۱۹۱۹ مطابق ۹ حوت ۱۲۹۷ بطریق اعلامیه رسمی تصریح کرد که بایستی دولت افغانستان مانند سایر قدرت های مستقل جهان در داخل و خارج کشور آزاد و مستقل باشد... قرارداد صلح که بتاریخ هشت اگست ۱۹۱۹ مطابق ۲۸ اسد ۱۲۹۸ در راولپندی به امضا رسید... شام بیست اگست ۱۹۱۹ امیرغازی امان الله در صحن مسجد عیدگاه، در حضور نزدیک به ۵۰۰۰۰ نفر ضمن خطابه یی به همه اطلاع داد که «شما و کشور تان بعد از این از نظر سیاسی کاملا آزاد بوده، حق دارید با هر ملتی که بخواهید مذاکره کنید... بدین میمنت طاق ظفر پغمان اعمار شد و تاریخ بیست و هشت اسد به منزله روز استرداد استقلال وطن با وضاحت در آن حک گردید... از آن پس هر سال به تاریخ بیست و هشت اسد جشن استقلال دایر میگردید. جشن در کابل هفت روز و در ولایات یک روز دوام می یافت. پروگرام جشن وسیع و مردمی بود، غازی امان الله جشن را با صبحت خود افتتاح مینمود و شخصا در آن شرکت می جست. در طول هفت روز جشن یک نشریه بنام «هفته جشن» نشر می شد. سالگرد اول و دوم جشن در کابل در چمن حضوری دایر گردید. سالگرد دوم جشن (مصادف با سال ۱۹۲۱) سال امضای معاهده دوستی افغان - شوروی بود که به دستور غازی امان الله به تاریخ هفت نوامبر مطابق با تاریخ پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر برگزار گردید... پس از آن سالگرد جشن استقلال به همان تاریخ بیست و هشت اسد با مراسم پر شکوه در پغمان دایر می شد... پس از دوران امانی که بریتانیا بطریق سلسله نادری در امور کشور ما دوباره دست دراز یافت، وقیحانه تلاش صورت گرفت تا روز استرداد استقلال وطن جعل گردد...».

حقیقت انقلاب ثور

ارگان کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

شماره فوق العاده بمناسبت شصت ودومین سالگرد استرداد استقلال کشور
شماره ۱۴۹
سال تاسیس ۱۳۵۹

۲۸ اسد تاریخ استرداد استقلال وطن

در دوره حزب دموکراتیک برعلاوه اینکه هیچ حرفی از تجلیل ۹ حوت ۱۲۹۷ در زمان امان الله به میان نمی آید؛ تلاش می شود تا اسنادی برای ۲۸ اسد ۱۲۹۸ ساخته شود. چنانچه عزیزالدین وکیلی فوفلزایی در صفحه ۱۱۵ اثر ۲۱۲ برگی خویش در سال ۱۳۶۸ زیر عنوان «نگاهی بتاریخ استرداد استقلال»، روز «دوشنبه ۱۸ اسد ۱۲۹۸ موافق ۱۰ اگست ۱۹۱۹» را روز امضای «سند استرداد استقلال افغانستان» توسط هیئت و بعد «پنجشنبه ۲۸ اسد ۱۲۹۸ موافق ۲۰ اگست ۱۹۱۹» را روز امضای سند توسط امان الله دانسته و امان الله «این روز ۲۸ اسد را عید ملی نام گذاشت و برجال ملکی و نظامی اهل دربار گفت مانند اعیاد دینی و مذهبی که بزرگترین روز های مقدس سال در عالم اسلام است، روز ۲۸ اسد را در هر سال بنام عید ملی جشن بگیرید و بر یکدیگر برادر افغان خود تبریک بگویید» (۱۳). فوفلزایی با وجود اینکه منبع روایت خود را ذکر نکرده، گفته های او با اسناد و روایات متذکره در جراید امان افغان و حقیقت کابل مغایرت دارد!

امضاء آخرین اسناد استرداد استقلال افغانستان

سردار علی احمد خان ایشیک‌اقاسی ملکی ناظر امور داخلهٔ افغانستان و سر هملتن گرانت انگلیس‌بتاریخ دو شنبه (۱۸) برج اسدسال ۱۲۹۸ شمسی مطابق (۱٤) ذیقعده الحرام سنه ۱۳۳۷ هجری قمری و موافق (۱۰) اگست ۱۹۱۹ میلادی‌عیسوی در راولپندی آخرین سند استرداد استقلال افغانستان را عیناًمطابق هدایات اعلیحضرت غازی امان الله شاه امضاء کردند. و این‌موضوع خیلی مهم بروز های‌سه‌شنبه (۲٦) وچهارشنبه (۲۷) برج اسددرقصر زر افشان مقام نظارت امور خارجه وقت (واقع گوشهٔ سمت‌شمال‌شرق پارك زرنگار امروزه) بحضور اعلیحضرت امان الله شاه تحت غورومباحثه نهایی قرار گرفت ، وبتاریخ پنجشنبه (۲۸) برج اسد ۱۲۹۸شمسی مطابق (۲٤) ذیقعدة الحرام ۱۳۳۷ قمری و موافق (۲۰) اگست ۱۹۱۹ میلادی در همان قصرزرافشان بامضاء رسید. غازی امان الله شاه‌بعد مراسم امضاء آخرین سند استرداد استقلال این روز (۲۸)اسدرا عیدملی نام گذاشت وبر جال‌ملکی ونظامی اهل در بارگفت مانند اعیاددینی ومذهبی که بزرگترین روز های مقدس سال در عالم اسلام است ،روز (۲۸) اسد را در هر سال بنام عید ملی جشن بگیرید وبریکدیگربرادر افغان خود تبریك بگویید.

نگاهی بتاریخ استرداد استقلال

نویسنده و مولف

عزیزالدین وکیلی فوفلزائی

کابل

(۲۸) اسد سال ۱۳۶۸

فوفلزایی با وجود گفته های فوق، در صفحه ۲۵ همین اثر خویش، جمعه ۹ حوت ۱۲۹۷ شمسی را روز پذیرش «تاج استقلال» از طرف امان الله می داند (۱۳)! حال کدام حرف او را باور کنیم؟

متن نطق امان الله شاه غازی
درموقع پذیرفتن تاج استقلال
«جمعه (۹) حوت سال۱۲۹۷ شمسی »

او همچنان در صفحه ۱۷۸ همین اثر خود، تصویر زیر را به مناسبت سالروز استرداد استقلال (۲۸) اسد سال ۱۳۰۰ در چمن حضوری گفته است (در حالیکه جشن ۱۳۰۰ در ماه عقرب تجلیل شده است)!

اعلیحضرت امان الله شاه غازی در وقت معاینهٔ عسکری در چمن حضوری کابل در دومین سالروز استرداد استقلال افغانستان (۲۸) اسد سال ۱۳۰۰ شمسی .

ارزیابی و نتیجه گیری

==============

مطابق اسناد دوره امان الله، همه ساله ۹ حوت ۱۲۹۷ روز جلوس و اعلان استقلال پنداشته شده و در سطح دولتی در داخل و خارج کشور تجلیل شده است. اما برای خوشی مردم در داخل کشور، «عشر یا دهه اخیر برج اسد»، به گفته خود امان الله، بنام «جشن یا عید استقلال... همه ساله در بهترین موسم های کابل و پغمان معین و مقرر بوده» است. «بر مبنای اسناد این مقاله»، در تمام دوره امان الله، نه تنها روزی یا مناسبتی بنام ۲۸ اسد وجود ندارد، بلکه حتی یکبار هم ذکری از آن به عمل نیامده است. یعنی ایام جشن استقلال پیش و یا پس از ۲۸ اسد شروع شده و هیچ مناسبتی با ۲۸ اسد نداشته است.

قرار معلوم سالگرد های استقلال که در نهم حوت هر سال بوده، در دو سال اول (۱۲۹۸ و ۱۲۹۹) در ماه حوت تجلیل شده؛ اما به علت سردی هوا، در سال ۱۳۰۰ فیصله کرده اند که جشن استقلال در «بهترین موسم های کابل و پغمان یعنی در عشر یا دهه

اخیر اسد برای هشت روز» تجلیل گردد. با در نظرداشت این تجلیل پیشکی، اسد/سنبله ۱۳۰۰ سومین سال استقلال خوانده شده و همین محاسبه تا سال ۱۳۵۶ ادامه داشته است (صرفنظر از تجلیل آن در ماههای عقرب یا جوزا)!

امیرحبیب الله کلکانی در تجلیل جشن استقلال هیچ تغیری نیاورده و برحسب معمول، یازدهمین جشن استقلال را با شروع از تاریخ ۲۷ اسد ۱۳۰۸ برای مدت ۵ روز تجلیل نموده است.

نادرشاه روز ۲۳ میزان (تخت نشینی خود) را به عوض ۹ حوت به عنوان «روز نجات» و جشن استقلال را برای هشت روز در دهه اخیر اسد تجلیل کرده و خود را ناجی استقلال افغانستان نامیده است.

ظاهر شاه نیز با پیروی از پدر خود برای سه سال، جشن استقلال را برای ۸ روز در دهه اخیر اسد تجلیل نموده، بعد برای سه سال تجلیل آن را به هفته اول جوزا تغیر داده و سپس به هفته اول سنبله بر گردانده که این سنت تا سال ۱۳۵۶ یعنی دوران داود ادامه یافته است. روز ۶ جوزا را (به عوض ۲۳ میزان) به عنوان «روز استقلال» نامیده و تجلیل نموده است. در دوران داود نیز ۶ جواز روز جشن نجات/استقلال وطن و هفته اول سنبله جشن استقلال کشور بوده است.

پس از پیروزی حزب دموکراتیک، ۲۸ اسد روز اسقلال نامیده شده و شماره سالگرد ها نیز تغیر کرده است. دلچسب اینکه تره کی (در بیانیه خود) ۱۹ اگست، حبیب زاده ۱۷ اگست، نوید ۸ اگست و فوفلزایی ۲۰ اگست (۱۹۱۹) را مطابق ۲۸ اسد ۱۲۹۸ گفته و آن را «روز استقلال» نامیده اند! ادعای تره کی، نوید و حبیب زاده در مورد اینکه ۲۸ اسد ۱۲۹۸ روز به رسمیت شناختن استقلال بوده و هر سال از ۲۸ اسد بنام روز آزادی تجلیل شده، بی بنیاد است (زیرا برتانیه استقلال کشور را در ۲۲ نومبر ۱۹۲۱ مطابق ۱ قوس ۱۳۰۰ به رسمیت شناخته و در هیچ تجلیلی ۲۸ اسد ذکر نشده است).

نوشته های نوید، حبیب زاده، فوفلزایی، سوبمن وغیره با رویداد های دوران امان الله مطابقت ندارد. اینها با وجود اینکه با اسناد آن دوران دسترسی داشتند، بصورت آگاهانه جعل سازی کرده اند. به گونه مثال، ادعای حبیب زاده مبنی بر اینکه «حساب سنوات... از بدو جلوس نادر خان بعد از استرداد استقلال - یک سال پیش آورده شده... این افزودن از سال ۱۳۰۹ آغاز یافته» کاملا نادرست است. زیرا همانطور که تسلسل حوادث نشان میدهد، حساب سنوات که از زمان امان الله شروع شده، تا آخر داود خان بدون تغییر باقی مانده است (چنانچه امان الله در سال ۱۳۰۷ دهمین، حبیب الله کلکانی در سال ۱۳۰۸ یازدهمین و نادرشاه در سال ۱۳۰۹ دوازدهمین سالگرد جشن را تجلیل نموده و همین حساب تا سال ۱۳۵۶ ادامه داشته است).

سند دیگری که ارایه شده، کتیبه طاق ظفر پغمان و درج تاریخ «۲۸ اسد ۱۲۹۸» در آن است. در حالیکه اعمار این طاق در سال ۱۳۰۳ صورت گرفته و هدف آن گرامیداشت از خاطره شهدای راه استقلال در محل برگزاری همه ساله جشن استقلال (پغمان) به فرمایش وکلا بوده است (نه تثبیت روز استقلال پس از ۶ سال)! زیرا چه پیش از اعمار و چه پس از اعمار این طاق، در هیچ جشنی، ذکری از ۲۸ اسد ۱۲۹۸ به عنوان «روز استقلال» به عمل نیامده و همه ساله ۹ حوت ۱۲۹۷، هم در داخل و هم در خارج کشور تجلیل شده است.

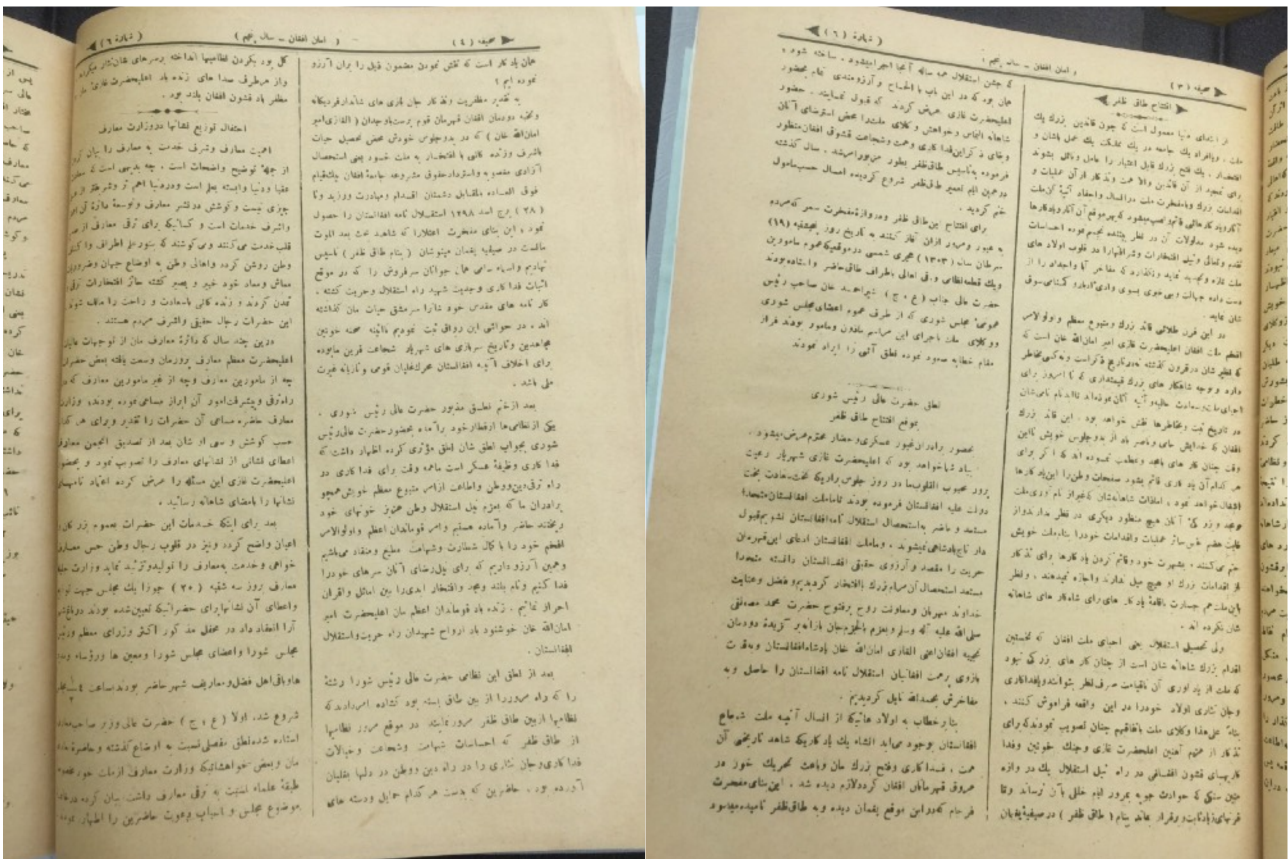
چنانچه در شماره ۶ (سال پنجم) مورخ ۴ اسد ۱۳۰۳ در مورد «افتتاح طاق ظفر» می خوانیم:
«...برای تمجید از آن قایدین والا همت و تذکار از آن عملیات و اقدامات بزرگ و با مفخرت ملت در انسال و احفاد آتیه ملت آثار و یادگارهای قایم و نصب میشود که بهر موقع آن آثار و یادگار ها دیده شود مداولات آن در نظر بیننده تجسم نموده، احساسات تقدم و تعالی و نیل افتخارات و شرافتها را در قلوب اولاد های ملت تازه و تجدید نماید و نگذارد که مفاخر آبا و اجداد را از دست داده، جهالت و بی خبری بسوی وادی ادبار و گمنامی سوق شان نماید...

وکلای ملت باتفاقهم چنان تصویب نمودند که برای تذکار از عزم آهنین اعلیحضرت غازی و جنگ خونین و فداکاریهای قشون افغانی در راه نیل استقلال یک دروازه متین سنگی که حوادث جویه بمرور ایام خللی بآن نرساند و تا قرنهای زیاد ثابت و برقرار بماند بنام (طاق ظفر) درصیفیه پغمان که جشن استقلال همه ساله آنجا اجرا میشود، ساخته شود. همان بود که در این باب با الحاح و آرزومندی تمام بحضور اعلیحضرت غازی عرض کردند که قبول نمایند. حضور شاهانه التماس و خواهش وکلای ملت را محض استرضای آنان و بقای ذکر این فداکاری و همت و شجاعت قشون افغان منظور فرموده به تاسیس طاق ظفر بطور مزبور امر شد. سال گذشته در همین ایام تعمیر طاق ظفر شروع گردیده، امسال حسب مامول ختم گردید.

برای افتتاح این طاق ظفر و دروازه مفخرت سمر که مردم به عبور و مرور ازان آغاز کنند به تاریخ روز پنجشنبه (۱۹) سرطان سال (۱۳۰۳) هجری شمسی در موقعیکه عموم مامورین و یک قطعه نظامی و باقی اهالی باطراف طاق ظفر ایستاده

بودند حضرت عالی جناب (ع، ج) شیراحمد خان صاحب رئیس عمومی مجلس شوری که از طرف عموم اعضای مجلس شوری و وکلای ملت باجرای این مراسم ماذون و مامور بودند فراز خطابه صعود نموده، نطق آتی را ایراد نمودند.

نطق حضرت عالی رئیس شوری بموقع افتتاح طاق ظفر: ... نقش نمودن مضمون ذیل را بران آرزو نموده ایم:
به تقدیر مظفریت و تذکار جان بازی های شاندار فرد یگانه و نخبه دودمان افغان قهرمان قوم پرست با وجدان (الغازی امیر امان الله خان) که در بدو جلوس خودش محض تحصیل حیات با شرف و زنده گانی با افتخار به ملت خود یعنی استحصال آزادی مغصوبه واسترداد حقوق مشروعه جامعه افغان بیک قیام فوق العاده بالمقابل دشمنان اقدام و مبادرت ورزید و تا (۲۸) برج اسد ۱۲۹۸ استقلال تامه افغانستان را حصول نمود؛ این بنای مفخرت اعتلا را که شاهد بحث بعد الموت مانست در صیفیه پغمان مینوشان (بنام طاق ظفر) تاسیس نهادیم و اسمای سامی همان جوانان سر فروش را که در موقع اثبات فداکاری و جدیت شهید راه استقلال و حریت گشته، کارنامه های مقدس خود شانرا سرمشق حیات مان گذاشته اند، در حواشی این رواق ثبت نمودیم تا آئینه صحنه خونین مجاهدین و تاریخ سربازی های شهریار شجاعت قرین ما بوده برای اخلاف آتیه افغانستان محرک غلیان قومی و تازیانه غیرت ملی باشد.

(امان افغان ـ سال سوم)

(صفحه ٤)

همان یادگار است که نقش نمودن مضمون ذیل را بران آرزو نموده ایم :

به تقدیر مظفریت وتذکار جان بازی های شاندار فرد یگانه ونخبه دودمان افغان قهرمان قوم پرست باوجدان (الغازی امیر امان‌الله خان) که در بدو جلوس خودش محض تحصیل حیات باشرف وزنده گانی با افتخار به ملت خود یعنی استحصال آزادی مغصوبه واسترداد حقوق مشروعه جامعهٔ افغان بیک قیام فوق العاده بالمقابل دشمنان اقدام ومبادرت ورزید وتا (۲۸) برج اسد ۱۲۹۸ استقلال تامه افغانستان را حصول نمود ، این بنای مفخرت اعتلارا که شاهد بحث بعد الموت مانست در صیفیه پغمان مینوشان (بنام طاق ظفر) تاسیس نهادیم واسمای سامی همان جوانان سرفروش را که در موقع اثبات فدا کاری وجدیت شهید راه استقلال وحریت گشته ، کار نامه های مقدس خود شانرا سرمشق حیات مان گذاشته اند ، در حواشی این رواق ثبت نمودیم تاآئینه صحنه خونین مجاهدین وتاریخ سربازی های شهریار شجاعت قرین مابوده برای اخلاف آتیه افغانستان محرک غلیان قومی وتازیانه غیرت ملی باشد .

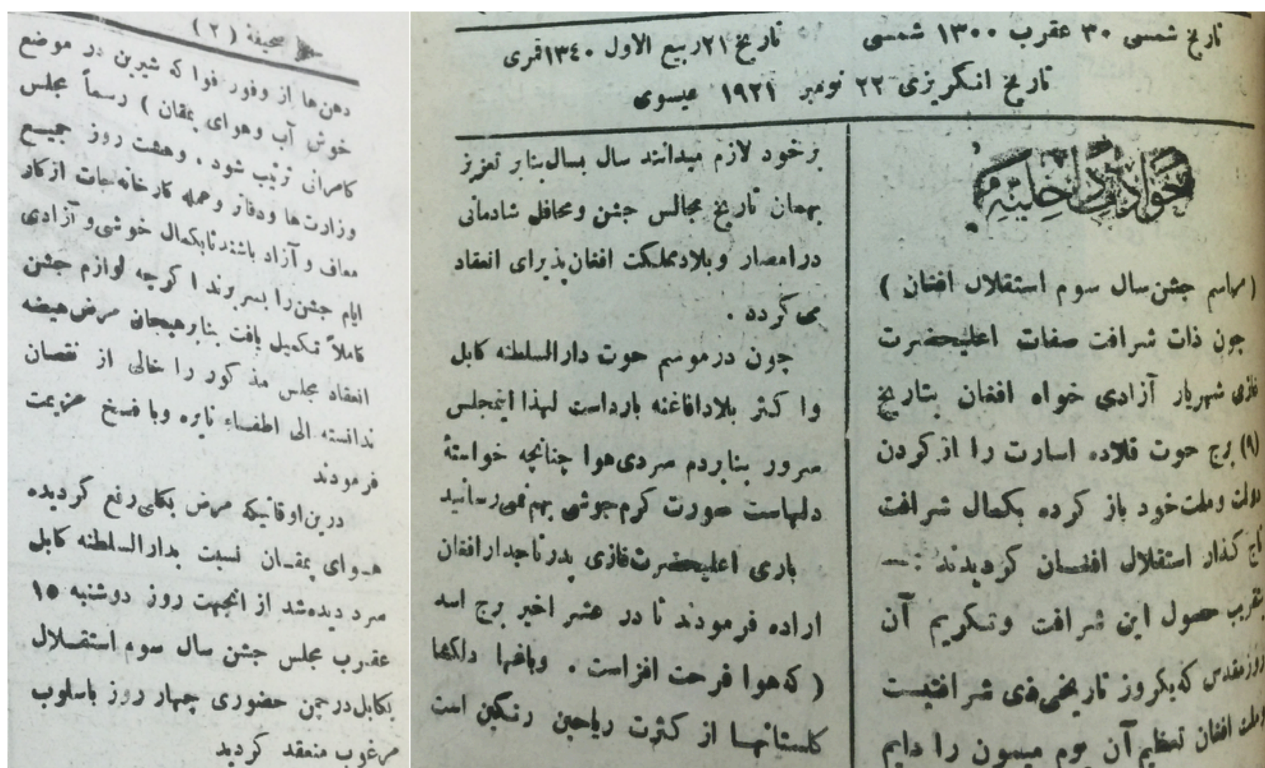
بعد ازختم نطق مذبور حضرت عالی رئیس شوری ، یکی از نظامی‌ها ازقطار خود برآمده بحضور حضرت عالی رئیس شوری بجواب نطق شان نطق مؤثری کرده اظهار داشت که فدا کاری وظیفهٔ عسکر است ماهمه وقت برای فدا کاری در راه ترقی دین ووطن واطاعت ازامر متبوع معظم خویش همچو برادران ما که بعزم نیل استقلال وطن عزیز خونهای خود ریختند حاضر وآماده هستیم وامر قوماندان اعظم واولوالامر افخم خود را با کمال شطارت وشهامت مطیع ومنقاد میباشیم وهمین آرزو داریم که برای نیل‌رضای آنان سرهای خودرا فدا کنیم ونام بلند وعهد وافتخار ابدی‌را بین امثال واقران احراز نمائیم . زنده باد قوماندان اعظم مان اعلیحضرت امیر امان‌الله خان خوشنود باد ارواح شهیدان راه حریت واستقلال افغانستان .

بعد از نطق این نظامی حضرت عالی رئیس شورا رشته را که راه عبوررا از بین طاق بسته بود کشاده امرداد که نظامیها ازبین طاق ظفر عبور نمایند در موقع عبور نظامیها از طاق ظفر که احساسات شهامت وشجاعت وخیالات فدا کاری وجان نثاری را در راه دین ووطن در دلها بغلیان آورده بود ، حاضرین که بدست هر کدام حمایل ودسته های

برعلاوه، اگر استقلال افغانستان در ۹ حوت ۱۲۹۷ اعلان نمی گردید، چگونه اتحاد شوروی استقلال آن را در ۶ حمل ۱۲۹۸ (مطابق ۲۷ مارچ ۱۹۱۹) به رسمیت می شناخت؟ در آخر، یکبار دیگر به سر مقاله شماره ۲۰ **مورخ ۳۰ عقرب ۱۳۰۰** امان افغان زیر عنوان «**مراسم جشن سال سوم استقلال افغان**» مراجعه می کنیم که پاسخ گوی همه پرسش ها، نشان دهنده اهمیت ۹ حوت به عنوان «روز استقلال» و دلیل برگزاری «جشن استقلال» در دهه اخیر ماه اسد است (که هیچ رابطه ای با ۲۸ اسد ۱۲۹۸ ندارد):

چون ذات شرافت صفات اعلیحضرت غازی شهریار آزادی خواه افغان بتاریخ (۹) برج حوت قلاده اسارت را از گردن دولت و ملت خود باز کرده بکمال شرافت تاج گذار استقلال افغان گردیدند:
بتقریب حصول این شرافت و تکریم آن روز مقدس که یکروز تاریخی ذی شرافتیست و ملت افغان تعظیم آن یوم میمون را دایم بر خود لازم میدانند سال بسال بنا بر تعزیز بهمان تاریخ مجالس جشن و محافل شادمانی در امصار و بلاد مملکت افغان پذیرای انعقاد می گردد.

چون در موسم حوت دارالسلطنه کابل و اکثر بلاد افاغنه بارد است لهذا اینمجلس سرور بنا بردم سردی هوا چنانچه خواسته دلهاست صورت گرم جوشی بهم نمی رسانید، باری اعلیحضرت غازی پدر تاجدار افغان اراده فرمودند تا در عشر اخیر برج اسد (که هوا فرحت افزاست و باغها دلکشا، گلستانها از کثرت ریاحین رنگین است، دهن ها از وفور فواکه شیرین؛ در موضع خوش آب و هوای پمقان) رسما مجلس کامرانی ترتیب شود، و هشت روز جمیع وزارت ها و دفاتر و همه کارخانه جات از کار معاف و آزاد باشند تا بکمال خوشی و آزادی ایام جشن را بسر برند. اگر چه لوازم جشن کاملا تکمیل یافت بنا بر هیجان مرض هیضه انعقاد مجلس مذکور را خالی از نقصان ندانسته الی اطفائ نایره و با فسخ عزیمت فرمودند.
درین اوقاتیکه مرض بکلی رفع گردیده، هوای پمقان نسبت بدارالسلطنه کابل سرد دیده شد، از آنجهت روز دوشنبه ۱۵ عقرب مجلس جشن سال سوم استقلال بکابل در چمن حضوری چهار روز باسلوب مرغوب منقعد گردید!

تاریخ شمسی ۳۰ عقرب ۱۳۰۰ شمسی
تاریخ ۲۱ ربیع الاول ۱۳۴۰ قمری
تاریخ انگریزی ۲۲ نومبر ۱۹۲۱ عیسوی

حوادث داخلیه

(مراسم جشن سال سوم استقلال افغان)

جون ذات شرافت صفات اعلیحضرت غازی شهریار آزادی خواه افغان بتاریخ (۹) برج حوت قلاده اسارت را از گردن دولت وملت خود باز کرده بکمال شرافت تاج گذار استقلال افغان گردیدند: — بتقریب حصول این شرافت وتکریم آن روز مقدس که یکروز تاریخی ذی شرافتیست ملت افغان تنظیم آن یوم میمون را دایم بر خود لازم میدانند سال بسال بنا بر تعزز بهمان تاریخ مجالس جشن ومحافل شادمانی درامصار وبلاد مملکت افغان بذیرای انعقاد می گردد.

جون درموسم حوت دارالسلطنه کابل واکثر بلاد افاغنه بارداست لهذا اینمجلس سرور بنابردم سردی هوا چنانچه خواسته دلهاست صورت گرمجوشی بهم نمی رسانید باری اعلیحضرت غازی پدر تاجدار افغان اراده فرمودند تا در عشر اخیر برج اسد (که هوا فرحت افزاست. وباغها دلکشا گلستانها از کثرت ریاحین رنگین است

صحیفه (۲)

دهن ها از وفور فواکه شیرین در موضع خوش آب وهوای پغمان) رسماً مجلس کامرانی ترتیب شود، وهشت روز جمیع وزارت ها ودفاتر وهمه کارخانه جات ازکار معاف وآزاد باشندتابکمال خوشی وآزادی ایام جشن را بسربرند اگرچه لوازم جشن کاملاً تکمیل یافت بنابرهیجان مرض هیضه انعقاد مجلس مذکور را خالی از نقصان ندانسته الی اطفاء نایره وبا فسخ عزیمت فرمودند

درین اوقاتیکه مرض بکلی رفع گردیده هوای پغمان نسبت بدارالسلطنه کابل سرد دیده شد از انجهت روز دوشنبه ۱۵ عقرب مجلس جشن سال سوم استقلال بکابل درچمن حضوری چهار روز باسلوب مرغوب منعقد گردید

حال که اسناد سخن می گوید، مسئولان حزب دموکراتیک باید بگویند که با تعین ۲۸ اسد ۱۲۹۸ (به عوض ۹ حوت ۱۲۹۷) به عنوان روز استقلال، بخشی از تاریخ حقیقی کشور را احیا کردند و یا جعل دیگری در بالای سایر جعلیات تاریخی کشور افزودند (در حالیکه صد ها سند از آن دوران در اختیار داشتند)؟

صرفنظر از اینکه امان الله پس از اعلان استقلال کشور در ۹ حوت ۱۲۹۷، از یکطرف گام های مثبتی در جهت اصلاحات، عصری - سازی، لغو بردگی وغیره و از طرف دیگر گام های منفی در جهت افغان - سازی، پشتو - سازی، ارسال ناقلین وغیره برداشته است؛ افتخار اعلان استقلال کشور در ۹ حوت ۱۲۹۷ به او می رسد.

لذا آرزومندم که تمام دانشمندان، علما، نهاد های مدنی، سیاسی و پارلمان کشور بالای حکومت/دولت فشار وارد کنند تا در پرتو این اسناد تاریخی، «روز استقلال» کشور را رسما ۹ حوت ۱۲۹۷ اعلان و تجلیل نماید (تا حد اقل از یک جعل آشکار تاریخی نجات یابیم، صرفنظر از اینکه با سایر کارکرد های امان الله مخالف و یا موافق هستیم)!

منابع و سرچشمه ها

=============

۱. لعل زاد. افغانستان: کشوری که حتی روز استقلال آن هم جعلی است. اگست ۲۰۱۰

http://www.khorasanzameen.net/php/read.php?id=361

۲. لعل زاد. درنگی بر افشای یک جعل تاریخ (روز استقلال و جشن استقلال). اگست ۲۰۱۶.

http://www.khorasanzameen.net/php/pdf/alalzad18.pdf

۳. غبار. افغانستان در مسیر تاریخ (ص ۷۸۵). تهران، چاپ هفتم، ۱۳۸۳

۴. دو اثر شاد روان غبار: «افغانستان و نگاهی به تاریخ آن» و «احمد شاه بابا»

http://www.khorasanzameen.net/php/read.php?id=1594

۵. معرف معارف. سنبله ۱۲۹۹

http://afghanistandl.nyu.edu/pdf/adl0568_download.pdf

۶. پروگرام معارف در جشن استقلال ۱۹۱۹؟

http://afghanistandl.nyu.edu/pdf/adl0608_download.pdf

۷. مظهر جشن معارف. ثور ۱۳۰۱

http://afghanistandl.nyu.edu/pdf/adl0934_download.pdf

۸. آئینه عرفان. ۱۳۰۳

http://afghanistandl.nyu.edu/pdf/adl0116_download.pdf

۹. برهان الدین کشککی. جریده حقیقت کابل. ۱۳۰۳

http://afghanistandl.nyu.edu/pdf/adl0717_download.pdf

۱۰. عزیزالدین وکیلی فوفلزایی. سفرهای غازی امان الله شاه در دوازده کشور آسیا و اروپا ۱۳۰۶ - ۱۳۰۷. کابل. ۱۳۶۴

http://www.afghandata.org:8080/xmlui/handle/azu/13457

۱۱. نصرالله سوبمن و فرهاد ظریفی. نطق های اعلیحضرت امان الله غازی. قسمت اول، اکادمی علوم. ۱۳۶۸

http://afghandata.org:8080/xmlui/handle/azu/14274?show=full

۱۲. غلام محی الدین. حبیب الاسلام. ۱۳۰۷

http://afghanistandl.nyu.edu/pdf/adl0955_download.pdf

۱۳. عزیزالدین وکیلی فوفلزایی. نگاهی بتاریخ استرداد استقلال. کابل. ۲۸ اسد سال ۱۳۶۸

http://www.afghandata.org:8080/xmlui/handle/azu/390

نوت: لینک های داده شده در این مقاله کاملا فعال اند؛ لذا پژوهشگران و علاقمندان می توانند آنها را مطالعه یا دانلود کنند...